

**T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
TÜRKÇE EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**ÇOCUĞA HİTAP EDEN ANİMASYON SİNEMA FİMLERİNİN ORTAOKUL
ÖĞRENCİLERİNİN SÖZ VARLIĞINA ETKİSİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ZEYNEP AYDOĞDU

DANIŞMAN

DOÇ. DR. ALPASLAN OKUR

MAYIS 2019

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
TÜRKÇE EĞİTİMİ BİLİM DALI

ÇOCUĞA HİTAP EDEN ANİMASYON SİNEMA FİLMLERİNİN ORTAOKUL
ÖĞRENCİLERİNİN SÖZ VARLIĞINA ETKİSİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ZEYNEP AYDOĞDU

DANIŞMAN
DOÇ. DR. ALPASLAN OKUR

MAYIS 2019

BİLDİRİM

Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tez-Proje Yazım Kılavuzu'na uygun olarak hazırladığım bu çalışmada:

- Tezde yer verilen tüm bilgi ve belgeleri akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi ve sunduğumu,
- Yararlandığım eserlere atıfta bulunduğumu ve kaynak olarak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir değiştirmede bulunmadığımı,
- Bu tezin tamamını ya da herhangi bir bölümünü başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı beyan ederim.

.../.../2019

Zeynep AYDOĞDU

JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI

'Çocuğa Hitap Eden Animasyon Sinema Filmlerinin Ortaokul Öğrencilerinin Söz Varlığına Etkisi' başlıklı bu yüksek lisans tezi, Türkçe Eğitimi Bilim Dalında hazırlanmış ve jürimiz tarafından kabul edilmiştir.

Başkan: Doç. Dr. Bekir İNCE

(İmza)

Üye: Doç. Dr. Alpaslan OKUR (Danışman)

(İmza)

Üye: Dr. Öğr. Üyesi Mehmet GEDİZLİ

(İmza)

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

08.07.2019

(İmza)

Prof. Dr. Ömer Faruk TUTKUN

Enstitü Müdürü

ÖN SÖZ

Bu tezin her aşamasında, öğrencinin sözcük hazinesinin geliştirilmesi ve iletişiminin daha güçlü olması hedeflenerek araştırma yapılmıştır.

Tezim vesilesiyle; beni bugünlere getiren, fedakârlığıyla yoluma ışık tutan, her an dayanağım olup dimdik durmamı sağlayan, varlığıyla hayatıma anlam katan, hakkını ödeyemeyeceğim canım annem ve babama,

Üniversite sıralarını paylaşarak başladığımız yolumuza aynı hayatı paylaşarak devam ettiğimiz, bana her daim güç veren, attığım her adımda koşulsuz yanımda olan, dünya ve ahiret yoldaşım canım eşim Yusuf'a,

Tez hazırlık sürecime önce karnımda sonra kucağımda eşlik eden, gücüm her azaldığında boncuk boncuk bakışlarıyla bana motivasyon kaynağı olan, varlığıyla her şeyi başarabileceğime inandıran biricik bebeğim Mihrimah'a,

Bu tezin oluşmasının her aşamasında beni yönlendiren, sonsuz sabır ve hoşgörü gösteren, eğitimim boyunca her türlü desteğini benden esirgemeyen, emeklerini asla ödeyemeyeceğim değerli danışman hocam sayın Doç. Dr. Alpaslan OKUR'A, çok teşekkür ederim.

ÖZET

ÇOCUĞA HİTAP EDEN ANİMASYON, SİNEMA FİLMLERİNİN ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN SÖZ VARLIĞINA ETKİSİ

Zeynep AYDOĞDU, Yüksek Lisans Tezi

Danışman: Doç. Dr. Alpaslan OKUR

Sakarya Üniversitesi, 2019

Değişen dünya düzeni içinde bireylerin en sağlıklı şekilde uyum sağlamasına olanak tanıyan ve değişmeyen tek ilke, eğitimidir. İçinde bulunduğumuz iletişim çağında, bir bireyin eğitimindeki en önemli noktanın kendisini sağlıklı bir biçimde ifade edebilmesi olduğu görülmektedir. Bireyin kendisini sağlıklı bir şekilde ifade edebilmesi, içine doğduğu aile hayatında ve devamındaki eğitim hayatında tabi olduğu sözcük öğretimine bağlıdır. Yeterli sözcük dağarcığı oluşan birey hayatın ayrıntılarını derinlemesine hisseder ve hayatla verimli bir iletişim kurar.

Günümüz dünyasını her anlamda etkileyen bir diğer güç de teknolojidir. Baş döndürücü hızıyla her alanı etkisine aldığı gibi eğitim sistemi de teknolojinin etkisinden payına düşeni almıştır. Bu gücün ışığında yetişen çocuklarımız, yaşamlarının birçok faaliyetini teknolojik gereçlerden yararlanarak gerçekleştirmektedirler. İletişim, eğitim, eğlence vs. hemen her alanda teknolojiyi kullanmakta ve bundan büyük zevk duymaktadırlar.

Teknoloji çağı çocuklarının gözüyle bakıldığı zaman, klasik eğitim sisteminin standart öğretim yöntemleriyle, çocuklarda eğitime olması beklenen ilgi düzeyi oluşturulamayacaktır. İlgileri oluşsa dahi uzun süreli olamayacak ya da eğlenerek öğretimin sağlanması zorlaşacaktır. Günümüzde, eğitim sistemine yeni soluklar getirecek, öğrencilerimizin ilgisini çekecek, teknolojiden beslenen ve eğitimi eğlenceli hale getiren farklı öğretim yöntemleri ortaya koymak amacına girilmiştir.

Bu çalışmanın amacı, tam da burada kendini göstermektedir. İletişim ve teknoloji çağında, öğrencilerimizin beklentilerini daha çok karşılayacak, onlara kendini ifade etme becerisini bağlam içerisinde kazandıracak, öğretimi eğlenceli hale getirecek bir yöntem olarak film izleterek yeni sözcükler öğretme yoluna gidilmiştir.

Öğrencilerin gerçekleştirmekten zevk aldığı bir hobi olan film izleme, aynı zamanda onlara yeni sözcüklere dair eğlenceli bir kapı açacaktır. Böylelikle sözcük öğretimine dair yeni bir

teknik meydana gelmiş olacaktır. Eğlenerek sözcük hazinesini geliştiren öğrencilerin iletişim açısından sağlıklı bireyler halinde gelmesi sağlanacaktır.

Bu kapsamda, araştırmanın uygulaması İstanbul'un Bahçelievler ilçesindeki bir devlet okulunda yapılmıştır. Bu okulda rastgele seçilen 6. Sınıf düzeyinde 110 öğrenci çalışma grubunu oluşturmuştur. Çalışmada "ön test-son test kontrol gruplu deneme modeli" kullanılmıştır.

Biri Türk yapım biri yabancı yapım olmak üzere iki animasyon filmi belirlenmiş, bu filmler üç uzman ve emsal yaş grubu 25 bağımsız öğrenci tarafından izlenmiştir. Uzmanlar, öğrencilerin anlamını bilemeyeceğini düşündükleri kelimeleri, öğrenciler ise izledikleri filmlere dair anlamını bilmedikleri kelimeleri belirlemişlerdir. Oluşan kelime havuzundan her iki film için ortak görüş içeren 30 kelimelik listeler oluşturulmuştur. Her iki film için sırayla aynı işlem basamakları kullanılacak şekilde uygulamalar yapılmıştır. Kelime listeleri, kelime ilişkilendirme testi olarak hazırlanıp ön test olarak, deney grubu (55 öğrenci) ve kontrol grubu (55 öğrenci) olarak belirlediğimiz iki grup öğrenciye uygulanmıştır. Bu testlerle, öğrencilerin hedef sözcüklerin anlamını bilme durumunu daha net görebilmek adına, sözcüklerin anlamlarını kendilerinin ifade etmesi sağlanmıştır. Yedi gün sonra deney grubuna belirlenen film izletilmiş kontrol grubuna herhangi farklı bir uygulama yapılmamıştır. Yedi gün sonra kelime ilişkilendirme testleri son test olarak her iki gruba tekrar uygulanmıştır. On dört gün sonra hedef kelimeler farklı soru kalıplarıyla genel karma son test olarak her iki gruba uygulanmıştır.

SPSS-21 istatistik programı kullanılarak elde edilen veriler nicel değerlendirme teknikleriyle ve öğrencilerin yaptıkları sözcük/sözcük gruplarına dair tanımlar da araştırmacının görüşleriyle yorumlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Animasyon, Sinema, Söz varlığı, Dil, Öğrenci, Öğrenme, Etkileşim

ABSTRACT

ANIMATION THAT FITS A CHILD, CINEMA MOVIES MIDDLE SCHOOL STUDENTS EFFECT ON VOCABULARY

Zeynep AYDOĞDU, Master Thesis

Assoc.Prof.Dr. Alpaslan OKUR, Supervizor

Sakarya University, 2019

Education is the only fact that doesn't change and allows individuals get into the changing world order in the best way in the age of communication. In addition, it's seen that the most important part in individuals education is that they can Express themselves in the best way.

Individuals expressing themselves in the best way depends on the family lives they were born in and then the vocabulary teaching subjected to the educational life they have. Individuals who have enough vocabulary feel the details of life deeply and communicate with the life in a better way.

Another force which affects the present-day world in every sense is technology. As the technology influences every field with a dizzying speed, education system has its share from the effect of technology, as well.

Children, raised under the light of this force, carry out several activities of their lives by utilizing the technological tools. They use technology in almost all fields such as communication, education, entertainment etc, and they get great pleasure from that. From the eyes of the technology age children, the expected level of interest in education will not be able to be established with children by using traditional teaching methods of traditional education system.

Even if their interests come into being, it won't be long lasting or it will get harder to provide teaching entertainingly. Nowadays. It is aimed to reveal different teaching methods which will give an impulse to education system, will awake our students interests, will be fed by technology and will make teaching entertaining.

The aim of this study reveals itself right here. In the age of communication and technology, it is aimed to teach new vocabularies by showing movies as a method which will meet the expectations of our students more, will enable them to gain the skill of expressing themselves in context, will make teaching entertaining the method of watching

movies which is also a hobby that students enjoy doing, will open an entertaining door relating to new vocabularies, as well .

Thus, a new method regarding teaching vocabulary will take place. It will be ensured that students who improve their vocabulary entertainingly will be educated as individuals who have better communication skills.

Within this scope, the implementation of this research was done in a state school in Bahcelievler, Istanbul. There were 110 students at the 6th grade that were chosen randomly. In this study, the pretest-posttest design was used.

A Turkish and a non-Turkish animated movies were selected and they were going to be watched by 3 experts and 25 students (a peer group). The experts and the students determined the unknown words beforehand. From that pool, lists that contain 30 common words were specified. The same process steps were used for the both movies. Word lists were formed as word processing tests and were submitted to 55 students as experimental and 55 students as a control group. By means of these tests, all of the students were asked to express the meaning of the unknown words to find out whether they can or cannot. After 7 days, the experimental group watched the movies but the control group did not. After another 7 days, the groups took the word processing test for the last time. After 14 days, target words in a different forms of questions as a combined final test were asked to both groups.

The data obtained by using SPSS-21 statistics program and definitions by students regarding word/word groups were interpreted with quantitative evaluation through the eyes of researcher.

Keywords: Animation, Cinema, Word existence, Language, Student, Learning, Interaction

İÇİNDEKİLER

BİLDİRİM	i
JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI.....	ii
ÖNSÖZ.....	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER	viii
TABLolar LİSTESİ	xii
BÖLÜM I	1
GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu	1
1.2. Araştırmanın Amacı ve Önemi.....	2
1.3. Alt Problemler	2
1.4. Önem	2
1.5. Varsayımlar	3
1.6. Sınırlılıklar.....	3
1.7. Tanımlar	4
1.8. Kısaltmalar	4
BÖLÜM II	6
ARAŞTIRMANIN KURUMSAL ÇERÇEVESİ VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	6
2.1. Dil nedir? Dilin Önemi	6
2.1.2. Söz Varlığı ve Önemi	7
2.1.3. Öz-Düzenlemeli Öğrenme nedir?	10
2.1.3.1. Öz-Düzenlemeli Öğrenenlerin Özellikleri.....	11
2.1.4. Öğrenmenin Önemi	13
2.1.4.1. Dil Öğretimi ve Önemi	14

2.1.5. Dilin Özellikleri.....	15
2.1.6. Dilin Farklı Biçimleri	16
2.1.7. Anadil	16
2.1.7.1. Türkiye’de Anadilinde Eğitim Tartışmaları	17
2.1.8. Kelime Öğretimi	18
2.1.9. Sözcük Dağarcığı.....	20
2.1.10. Dinleme/İzleme ve Öğrenme	23
2.2. Teknoloji-Eğitim İlişkisi.....	27
2.2.1. Teknoloji.....	28
2.2.2. Eğitim Teknoloji.....	29
2.2.3. Eğitim Programları	29
2.3. Eğitim Teknolojisinin Kapsamı.....	31
2.4. Eğitim Programı Temel Öğeleri ve Teknoloji.....	31
2.5. Animasyon Filmlerin Sözcük Öğretiminde Kullanımı.....	33
2.5.1. Çizgi Film.....	35
2.5.2. Çizgi ve Animasyon Filmin Kullanım Alanları	36
2.5.3. Eğitim Filmleri	36
2.6. İlgili Yöntemle Sözcük Öğretimine Etki Eden Faktörler	37
2.6.1. Bağlam.....	37
2.6.2. Çağrışım	37
2.6.3. Yeni Kelime Öğrenmede Animasyon ve Çizgi film	39
2.6.4. İlgi Uyandırma, Kelime Türetme	41
2.6.5. Zihinsel Sembol.....	41
BÖLÜM III.....	43
YÖNTEM	43
3.1. Araştırmanın Yöntemi	43

3.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi/Çalışma Grubu	44
3.3. Veri Toplama Araçları.....	44
3.4. Verilerin Analizi	45
BÖLÜM IV	46
BULGULAR	46
4.1. Çalışma Grubuna Uygulanan Test ve Sonuçlara İlişkin Bulgular.....	46
4.2. Öğrenci Tanıma Anketine Analiz ve Bulunan Bulgular	47
4.3. Çalışma Grubu Deney ve Kontrol Grubu Baba Öğrenim Durumları Analiz ve Bulunan Bulgular	49
4.4. Çalışma Grubu Deney ve Kontrol Grubu Anne Öğrenim Durumları Analiz ve Bulunan Bulgular	52
4.5. Çalışma Grubu Deney ve Kontrol Grubu Anne Meslek Durumları Analiz ve Bulunan Bulgular	55
4.6. Çalışma Grubu Deney ve Kontrol Grubu Kardeş Sayısı Durumları Analiz ve Bulunan Bulgular	58
4.7. Çalışma Grubu Deney ve Kontrol Grubu Ön Test-Son Test Analiz ve Bulunan Bulgular	60
BÖLÜM V.....	66
SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER	67
5.1. Ortaokul Öğrencilerine Hitap Eden Animasyon, Sinema filmlerinin Çocuğun Söz Varlığına etkisi ile bulunan Sonuçlar ve Tartışma	67
5.1.2. Farklı Eğitim yöntemlerinin çocuğun söz varlığına, yeni kelime Öğretimine etkisinin olup olmadığına ilişkin Sonuçlar ve Tartışma	67
5.1.3. Film ve Animasyon Filmlerin Öğrencinin Kelime Öğretiminde Kalıcı Olduğuna ilişkin Sonuçlar ve Tartışma	68
5.1.4. Değişen Eğitim Sisteminin Çocuğun Üstündeki Etkileri, Bulunan Sonuçlar ve Tartışma	68

5.2 Öneriler.....	68
5.2.1. Araştırma Sonuçlarına Dayalı Öneriler	68
5.2.2. Gelecek Araştırmalara Yönelik Öneriler	69
KAYNAKLAR.....	71
EKLER	74
ÖZGEÇMİŞ VE ESERLER LİSTESİ.....	86

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. Düşük ve Yüksek Öz-Düzenlemeye Sahip Öğrenenlerin Özellikleri	12
Tablo 2. (1-14) Yaş Arasındaki Çocukların Bildikleri Ortalama Kelime Sayısı	21
Tablo 3. Öğrenci Tanıma Anketi Analizi Cinsiyet Durumu	47
Tablo 4. Deney Grubu Öğrencilerinin Cinsiyetlerine Göre Buz Devri Filmi Son Test Puanlarının Kruskal Wallis H Testi Sonucu	47
Tablo 5. Deney Grubu Öğrencilerinin Cinsiyetlerine Göre Evliya Çelebi Filmi Son Test Puanlarının Kruskal Wallis H Testi Sonucu	48
Tablo 6. Kontrol Grubu Öğrencilerinin Cinsiyetlerine Göre Buz Devri Filmi Son Test Puanlarının Kruskal Wallis H Testi Sonucu	48
Tablo 7. Kontrol Grubu Öğrencilerinin Cinsiyetlerine Göre Evliya Çelebi Filmi Son Test Puanlarının Kruskal Wallis H Testi Sonucu	49
Tablo 8. Deney ve Kontrol Grubu Baba Öğrenim Durumu	49
Tablo 9. Deney Grubu Öğrencilerinin Baba Öğrenim Durumuna Göre Buz Devri Filmi Son Test Puanlarının Kruskal Wallis H Testi Sonucu	50
Tablo 10. Deney Grubu Öğrencilerinin Baba Öğrenim Durumuna Göre Evliya Çelebi Filmi Son Test Puanlarının Kruskal Wallis H Testi Sonucu	51
Tablo 11. Kontrol Grubu Öğrencilerinin Baba Öğrenim Durumuna Göre Buz Devri Filmi Son Test Puanlarının Kruskal Wallis H Testi Sonucu	51
Tablo 12. Kontrol Grubu Öğrencilerinin Baba Öğrenim Durumuna Göre Evliya Çelebi Filmi Son Test Puanlarının Kruskal Wallis H Testi Sonucu	52
Tablo 13. Deney ve Kontrol Grubu Anne Öğrenim Durumu.....	52
Tablo 14. Deney Grubu Öğrencilerinin Anne Öğrenim Durumuna Göre Buz Devri Filmi Son Test Puanlarının Kruskal Wallis H Testi Sonucu	52
Tablo 15. Deney Grubu Öğrencilerinin Anne Öğrenim Durumuna Göre Evliya Çelebi Filmi Son Test Puanlarının Kruskal Wallis H Testi Sonucu	54
Tablo 16. Deney Grubu Öğrencilerinin Anne Öğrenim Durumuna Göre Evliya Çelebi Filmi Son Test Puanlarının Kruskal Wallis H Testi Sonucu	54

Tablo 17. Deney Grubu Öğrencilerinin Anne Öğrenim Durumuna Göre Buz Devri Film Son Test Puanlarının Kruskal Wallis H Testi Sonucu	55
Tablo 18. Deney ve Kontrol Grubu Anne Meslek Durumu	55
Tablo 19. Deney Grubu Öğrencilerinin Anne Mesleğine Göre Buz Devri Film Son Test Puanlarının Kruskal Wallis H Testi Sonucu	56
Tablo 20. Deney Grubu Öğrencilerinin Anne Mesleğine Göre Evliya Çelebi Film Son Test Puanlarının Kruskal Wallis H Testi Sonucu	56
Tablo 21. Kontrol Grubu Öğrencilerinin Anne Mesleğine Göre Buz Devri Film Son Test Puanlarının Kruskal Wallis H Testi Sonucu	57
Tablo 22. Kontrol Grubu Öğrencilerinin Anne Mesleğine Göre Evliya Çelebi Film Son Test Puanlarının Kruskal Wallis H Testi Sonucu	57
Tablo 23. Deney ve Kontrol Grubu Kardeş Sayısı Durumları	58
Tablo 24. Deney Grubu Öğrencilerinin Kardeş Sayısına Göre Buz Devri Film Son Test Puanlarının Kruskal Wallis H Testi Sonucu	58
Tablo 25. Kontrol Grubu Öğrencilerinin Kardeş Sayısına Evliya Çelebi Film Son Test Puanlarının Kruskal Wallis H Testi Sonucu	59
Tablo 26. Kontrol Grubu Öğrencilerinin Kardeş Sayısına Göre Buz Devri Film Son Test Puanlarının Kruskal Wallis H Testi Sonucu	59
Tablo 27. Kontrol Grubu Öğrencilerinin Kardeş Sayısına Evliya Çelebi Film Son Test Puanlarının Kruskal Wallis H Testi Sonucu	60
Tablo 28. Buz Devri Deney ve Kontrol Grubu Ön Test Değerleri	60
Tablo 29. Deney Grubu Buz Devri Ön Test ve Son Test Değerleri.....	61
Tablo 30. Kontrol Grubu Buz Devri Ön Test ve Son Test Değerleri.....	61
Tablo 31. Buz Devri Deney ve Kontrol Grubu Son Test Değerleri	62
Tablo 32. Evliya Çelebi Deney ve Kontrol Grubu Ön Test ve Son Test	63
Tablo 33. Deney grubu Evliya Çelebi Ön Test ve Son test Değerleri.....	63
Tablo 34. Kontrol Grubu Evliya Çelebi Ön test ve Son Test Değerleri.....	64
Tablo 35. Evliya Çelebi Deney ve Kontrol grubu Son Test Değerleri.....	65

BÖLÜM I

GİRİŞ

Geçmiş ve günümüzün dünya toplumu içinde sosyo/ekonomik durum ve etkilerinin bireylerin yaşam kalitesine, kültürüne etkisi çok büyüktür. Dünya toplumunda dil, ırk, cinsiyet farkı gözetilmeksizin değişmeyen en önemli ortak nokta; insanları, kültürü ve yaşamı oluşturan eğitimidir.

Sürekli gelişen iletişim cihazları bireyleri birbirine daha çok yaklaştırmakla birlikte ikili ilişkilerin daha sağlıklı olması için dil; bir ifade biçimi, ortak bir araç ve hatta iletişim köprüsü olarak görülebilmektedir.

Toplumda var olan bireyler; eğitim hayatları, çevresi, kültürel etkileşimi, akran ilişkisi, aile içi iletişimde kullanılan sözcüklerin etkisiyle, herhangi bir konu ile ilgili ayrıntıyı daha iyi kavrama, hissetme, anlaması sayesinde çevresiyle daha sağlıklı bir ilişki kurabilmektedirler.

Öğrencilerin teknolojiyi, görsel sanatlar ile birleştirerek yeni sözcükler öğrenmesi, bunun için de çeşitli araçlar kullanması eğitimi eğlenceli hale getirmektedir. Kullanılan araçlar televizyon, film, sinema, animasyon sinema filmi, çizgi film gibi günümüzde en çok kullanılan teknolojik aletlerden oluşmaktadır.

Yeni sözcüklerin kazanılması için öğretmenler ile öğrencilerin tam bir koordine içinde olması gerekmektedir. Öğretmenlerin tam donanımlı konuya hâkim bir bilgi birikimiyle öğrencilere yeni sözcükler öğretmesi, yeni sözcükleri öğretirken yapılan eğitimin eğlenceli hale gelmesi, başarıyı ve uygulanan programı daha kalıcı hale getirebilmektedir.

Böylelikle yeni sözcüklerin öğretilmesinde farklı teknikler ortaya çıkmış olacaktır. Öğrenciler eğlendiğinde ve yapılan eğitimden keyif almaları sağlandığında hem öğretimin başarısı yükselecek hem de iletişimleri daha güçlü, düşünebilen, sosyal bireylerin yetişmesi sağlanacaktır.

1.1. Problemin Durumu

Bu araştırmanın problem cümlesini “ Ortaokul öğrencilerine animasyon sinema filmleri izletilerek öğrenciye yeni sözcükler kazandırılabilir mi ve bu teknik öğrencinin söz varlığına nasıl bir etki yapar? ” sorusu oluşturmaktadır.

1.2. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Araştırmada, öğretimi eğlenceli hale getiren animasyon sinema filmlerinin kullanılmasıyla, öğrencilere yeni sözcüklerin kolay öğretilmesi ve bu sözcüklerin öğrencilerin zihinlerinde kalıcı olmasının sağlanması amaçlanmıştır.

1.3. Alt Problemler

Bu bilimsel araştırmada aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır

- 1.Ortaokul öğrencilerinin yeni sözcük öğreniminde algı düzeyleri nasıldır?
- 2.Animasyon sinema filmi ve çizgi filmin yeni sözcük öğrenimine etkileri nelerdir?
- 3.Öğrencilerin izledikleri filmlerden öğrenecekleri sözcüklere dair farkındalıkları ve hatırlama düzeyleri nasıldır?
- 4.Öğrencilerin yeni sözcükler kazanması için yapılması gerekenler nelerdir?
- 5.Sosyal, kültürel ve ekonomik açıdan öğrencilerin sinema ve animasyon filmlerine karşı tutum ve davranışlarının öğrenciye yeni sözcükler kazandırıp kazandırmaması durumu nedir?
- 6.Ortaokul öğretmenlerinin interaktif uygulamalar ile öğrenciye yeni sözcükler öğretmesi için yapılan çalışmalar nelerdir?
- 7.Yeni sözcükler öğrenilirken uygulanan yöntemler nelerdir? Bu yöntemlerin etkileri ve bulunan sonuçları nedir?
8. Teknolojinin öğrencinin yeni sözcükler öğrenmesine olan etkisi nedir?
- 9.Eğitmenlerin, öğrencilere yeni sözcükler ve kavramlar öğretirken kullandıkları geleneksel ve yeni teknikler nelerdir?
- 10.Günümüz öğretmenlerinin donanımı ve bilgi düzeyleri öğrencilerin kelime dağarcığının artması ve yeni sözcük öğretimi için yeterli midir?

1.4. Önem

Günümüzde, teknolojinin ışığında ilerleyen bir süreçtir. Bu dönemin imkânlarıyla büyüyen çocuklar, yenilikçi gelişmelere açık bir hayat sürmektedirler. Modern dünyamızın yenilikçi, değişken, ilerlemeci hayat şartları içerisinde gelişimlerini sürdüren öğrencilerimize, hayatlarının her alanında olduğu gibi eğitim alanında da klasik yöntemlerin (kitap-kalem-defter) yeterli olmayacağı öngörülebilir bir durumdur. Sosyal hayatlarını modern teknik ve yöntemlerin sarmalında yaşayan yeni kuşağa, eğitim alanında yenilikler sunmak önemlidir ve gereklidir. Aksi durumda eğitim alanında yeterli, hazır

bulunma durumu sağlanamayarak gereken ilginin uyandırılmayacağı ve başarısızlığın kaçınılmaz olacağı düşünülmektedir.

Ortaokul kademesinde eğitim gören, somut işlemler döneminden soyut işlemler dönemine geçen ve ergenliğe adım atan öğrencilerin; değişen zihinsel becerileri , düşünme tarzları göz önüne alındığında onların ilgisini çekebilecek, öğretimi tekdüze olmaktan kurtaracak, gerçekleştirmekten zevk aldıkları faaliyetleri öğretim ortamına uyarlayacak, farklılık yaratıcı, modern çağın gereklerine uygun öğretim materyalleri kullanılarak derslerin işlenmesi önem arz etmektedir.

Eğitim öğretim faaliyetlerinde, çoklu duyuya hitap eden araç gereçlerin kullanımının, uyandıracığı ilgi ve çekeceği dikkat açısından önemli olduğu düşünülmektedir. Türkçe öğretiminde öneminin yadsınamayacağı sözcük öğretimi için; öğrencilerin gerçekleştirmekten zevk duyacağı bir aktivite olan animasyon film seyri ve devamındaki etkinlikler ile öğretimi eğlenceli hale getirmenin etkili olacağı düşünülmektedir.

Yapılan bu çalışmada, öğrencilerin farklı yöntem ve teknikler ile kelime dağarcığının genişletilmesi ve öğretimin tek kalıptan çıkarılarak günümüz modern çağına uygun geliştirilmiş yöntemlerle farklı teknikler kullanılarak sağlanması önemsenmektedir. Bu çalışma teknoloji bazlı (interaktif görsel, ses ve dokunsal metaları kullanarak geleneksel eğitimin dışında) animasyon sinema filmi ve çizgi filmler ile öğrencilerin yeni kelimeler öğrenmeleri ve bu kelimelerin hafızalarında kalıcı olma sürelerinin uzatılması açısından önem arz etmektedir.

Her türlü kelime öğretiminde; sosyal, kültürel, çevre şartları ve ekonomik etkilerin öğrenci üzerinde etkisi ile öğretmenlerin çağımızın teknolojisini kullanarak öğrencilere yeni şeyler öğretmesi, öğretmenlerin donanımı, kullandıkları yöntemlerin başarısı büyük önem ifade etmektedir.

1.5. Varsayımlar

Araştırmada aşağıdaki varsaymalardan hareket edilmiştir.

1.Ortaokulda aktif olarak eğitim öğretim gören öğrencilerin sorulara verdikleri cevapların kendi algı ve düşüncelerini yansıttığını objektif olarak ifade etmişlerdir.

2.Kullanılan ve uygulanan yöntemler, istatistikler, teknikler bu tezin amacına uygundur.

1.6.Sınırlılıklar

Bu araştırma aşağıdaki sınırlılıkları kapsamaktadır.

1. Bahçelievler Şehit Mahir Ayabak ortaokulda eğitim/öğretim yapan 110 öğrenciye kelime ilişkilendirme testi uygulanmış olup bulunan verilerin istatistiksel yöntem (SPSS-21) ile değerlendirilerek çeşitli bilimsel bulgulara ulaşılarak sınırlandırılmıştır.

2. Bu tez ortaokul öğrencilerinin algı tutum ve görüşleri ile sınırlıdır.

1.7. Tanımlar

Teknoloji: Bilimi kullanarak hayatı kolaylaştırmak için yapılan her şey.

Kelime dağarcığı: Kelime hazinesi.

Sosyal: Toplumsal.

Ekonomik: Ekonomi ile ilgili olan her şey.

Algı: Duyusal uyarımların anlamlı deneyimlere çevrilme süreci.

Tutum: Bir sorunu ele alış biçimi, davranış.

Okul: Eğitim öğretim faaliyetlerinin yapıldığı mekan.

Eğitmen: Öğretim faaliyetlerini gerçekleştiren kişi ve kişiler.

Eğitim: Herhangi bir konuda bilgi ve beceri kazandırma işi.

Yöntem: Bir amaca erişmek için izlenen düzenli yol.

İlgi: Dikkati öncelikle belirli bir şey üzerine toplama eylemi.

Öğrenme: Olaylar karşısında tepki ve davranış oluşturma.

Etkileşim: Karşılıklı olarak bir birini etkileme işi.

Çizgi film: Karakterlerin hareketlerini belirtecek biçimde art arda resimlerden oluşan sinema filmi.

1.8. Kısaltmalar

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

PSİ: Psikolojik

TSE: Türk Standartları Enstitüsü

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

MEBBİS: Milli Eğitim Bakanlığı Bilişim Sistemleri

TDK: Türk Dil Kurumu

TÜBİTAK: Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu

BDÖ: Bilgisayar Destekli Eğitim.

İDÖ: İnternet Destekli Eğitim.

BTÖ: Bilgisayar Destekli Eğitim.

İTÖ: İnternet Destekli Eğitim.

UZEM: Uzaktan Eğitim

BÖLÜM II

ARAŞTIRMANIN KURAMSAL ÇERÇEVESİ VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Dil nedir? Dilin Önemi

Literatürde, dilin tanımı yapılırken çok farklı şekillerde anlatılmıştır. Kısaca ve genel anlamı ile dil, bir iletişim ve bildirim aracıdır. İnsanların birbirleri ile ilişkilerinde kullandıkları vücut hareketleri, jest ve mimikler, el kol işaretleri vb. birçok toplumda ,az çok değişen anlatım farklılıkları ile, basit bir bildirim aracıdır. Dilde renklerin, trafik işaretleri, sembolik anlamlar ifade etmesi veya toplumlar açısından farklılıklar görülmesi de örnek olarak verilebilmektedir. Bildirim, iyi ve etkili bir araç görevini üstlenen eski veya gelişmiş işaret sistemlerinden faydalanarak doğru bir verinin, ifadenin olduğu yerden başka bir yere, bir zihinsel durumdan farklı bir zihinsel duruma, başka bir zihne aktarılmasıdır. Bireyler arasında en iyi iletişimi sağlayan tek gelişmiş araç dildir.

Hayvanlar âleminde bildirim içgüdüsel ve ilkel şekilde gerçekleşmesi ile onların anlaşmalarını sağlayacak bir içsel dil oluşmuştur. İnsanlarda ise bildirişim dil aracılığıyla yüksek düzeyde bir iletişim aracı haline ulaşmıştır. Dili en kapsamlı olarak dilbilimciler; toplumları oluşturan bireylerin, duygu ve düşüncelerini, o toplumda oluşan ortak anlam, iletişim ve ses olarak kullanılan ortak ifadeler ile öğeler, kuralların başka bireylere ulaşmasını sağlayan farklı ve çok yönlü bir sistemsel araç olarak tanımlamışlardır

Dili farklı açıdan anlamlar ile açıklayan kavramlar da bulunmaktadır.

- Dil, binlerce yıllık bir bilgi birikimidir.
- Dil, on binlerce kelime ve şekillerden kurulmuş bir yapıdır.
- Dil, milletlerin kültür ve yapısını aktaran çok yönlü bir sistemdir.
- Dil, bireyin iç ve dış dünyasını birbirine bağlayan canlı bir yapıdır.
- Dil, kendine has kuralları olan, gelişen ve yaşayan sistemli bir oluşumdur.
- Dil, kuşaktan kuşağa aktarılabilen toplumun özelliklerine ayna olan sosyal bir oluşumdur.
- Dil; kültürlerin oluşumunu sağlayan, aktaran, koruyan ve taşıyan temel varlıktır.

- Dil, gelenek ve görenekleri yöre ve şivelerin de içine aldığı çok renkli bir oluşum, milletlerin sözel ve yazısal bilgi aktarıcı yapı taşıdır (Öztürk, 2016).

2.1.2. Söz Varlığı ve Önemi

Yapılan bilimsel araştırmalarda ve bulunan sonuçlarda, sözcük ve kelime varlığı haznesi kavramalarına beraber yer verildiği görülmektedir. Söz varlığını kavramsal olarak, var olan bir dilde kullanılan sözlerin tamamı, kelime haznesi, cümle dağarcığı, sözcük haznesi; söz dağarcığı, bir dilde sürekli ya da geçmişte kullanılan ve bilinen sözlerin hepsi, söz varlığı, söz ve kelime dağarcığı, biçiminde tanımlanmaktadır (TDK, 2005).

Söz varlığı, dilde bulunan seslerin sadece bir araya gelmiş kod ve simgeler olmayıp, o dili kullanan, yazan ve konuşan toplumun maddi ve manevi kültürünü, dünyadaki diğer diller arasındaki görüşünü yansıtan kurallar bütünü olarak kabul edilebilir. Söz varlığının o dile ait kurallarının öğretilmesi ile başlayan sürecin; aile etkisi, öğretim hizmeti ve eğitim , çevre, okuma, yazma faaliyeti, anlama ve dinleme , bireysel ilgiler, medya araçlarıyla biçimlenerek yaşam süresince sürdüğü, toplumu oluşturan bireylerin akademik ve sosyal hayatına katkı sağladığı düşünülebilir (Bursalı ve Ünal, 2015).

Anadili öğretiminin en önemli ve etkili konusu o dildeki sözcüklerin varlığını geliştirmek ve gelecek nesillere doğru ve anlaşılır bir şekilde iletebilmektir.

Dil becerisi aşağıdaki şekilde çözümlenebilir;

- Dinleme ve okuma anlama ile ilgilidir.
- Konuşma ve yazmanın anlatma ile ilgili olduğu düşünülmektedir.

Dil becerisinin geliştirilmesi ve daha iyi zengin bir dile sahip olunması için söz varlığının iyileştirilmesi, yeni kelimeler ile sözcüklerin zenginleştirilmesi önemlidir. Söz varlığı ile dil becerisi arasında güçlü bir bağ bulunmaktadır (Demirci, 2015).

Eski kabul görmüş fikirler ile söz varlığı ve dil gelişimi günümüz dünyasında artık incelenecek bir durum olmaktan çıkmıştır. Geçmişte yapılan çalışmalar ve dil ile ilgili gelişmeler söz varlığının daha çok geliştirilebilmesi için kapsamlı ve genişletilmiş ayrıntılara sahip araştırmalar ile yeni verilere ihtiyaç duyulmaktadır(Engin,2016).

Milli Eğitim Bakanlığı, 2006 Öğretim Programlarına göre Türkçede söz varlığının geliştirilmesi ve zenginleştirilmesi anlamında bazı bilgiler verilmiştir:

- Kelimeler arasında anlam ilişkilerinin kurulması.

- İlişkilendirilen kelimeler ile örnekler verilmesi.
- Aynı kavram alanına giren sözlerin anlam açısından ayrılması.
- Bilmece, bulmaca, tekerleme, sayısmaca, yanılmaca, şiir, türkü ve şarkı geçen kelimelerin tekrarı.
- Metinlerin ezberlenmesi, içinde geçen sözcükler, atasözleri ve deyimlerin cümle içinde kullanılması.
- Öğrenilen yeni kelimelerden sözlük oluşturulması.

Eğitim kurumlarında öğrencilerin söz ve sözcüğün mevcudiyetini zenginleştirmek için gazete, mecmua, kitap gibi yazılı eserler ile işitsel, göze hitap eden ders araçları; bulmaca, okuma, kelime defteri tutma, konuşma, sinema, animasyon, çizgi film gibi teknik ve yöntemler kullanılmaktadır. Animasyon sinema filmlerinin, görsel-işitsel temaların ve materyallerin sözcüklerin zihinde somutlaşmasını ve simgelenmesini kolaylaştırdığı öğretmenlerin görüşleri ile desteklenmekte ve animasyon filmlerin, çizgi filmlerin, belgesel filmlerin öğrencilere kavram öğretimi açısından katkı sağlayarak öğrenimi hızlandırdığı, öğrenmenin de böylece zihinde kalıcılığının artmasını sağladığı ifade edilmektedir.

Türkçe öğretmenlerinin, öğrencilerin derse olan ilgilerini arttırmak ve motivasyonlarını en üst noktaya odaklamak için çizgi film, animasyon film, belgesel film, sinema filmi ve anlamaya yönelik teknik ve yöntemlerden faydalandıkları anlaşılmaktadır. Başarılı bir dil eğitiminde en önemli şey, öğrenciye zengin bir söz varlığı, kavram öğretimi kazandırabilmektir. Çocukların dizi, sinema filmi, animasyon film, çizgi filme olan ilgileri onların özellikle kelime öğretiminde ve söz varlığını zenginleştirmede bu görsellerden yararlanarak etkileşimde bulunmaları kelime öğretimi açısından yeni fikirleri ortaya çıkarmaktadır (Bursalı, 2014).

Ülkelerin lisanlarının ayrı ve çeşitli olması; düşünce tarzlarının, kullandıkları gramerin ve dil yapılarının, zevk ve eğilimlerinin farklılığından kaynaklanmaktadır. İnsanların varoluşlarından itibaren bir iletişim aracı olarak kullanmalarından kaynaklı dil, ülkeden ülkeye farklılıklar gösterebilmektedir.

Her milletin kendine özgü bir dil yapısı vardır. Dilin oluşumunda kelimeler meydana gelirken ilk olarak, doğadaki seslerin taklit edilmesiyle seslerin ve hecelerin şekillendiği düşünülmektedir. Doğada bazı hayvanların çıkardığı seslerin insan seslerine benzerliği sebebiyle dilin ilk oluşum aşamasında hayvan ve doğa seslerinin ilk insanlar tarafından

taklit edilerek meydana getirildiği düşünölmektedir. Çocuğa bir birey olduğunu çok küçük yaşlardan itibaren hissettiren, düşünmeye sevk eden, tartışmaya ve diyaloga açık, bilgi veren bir model dil gelişiminin olumlu yönde seyretmesine yardımcı olacaktır (Koçkaya, 2014).

Dünyada bulunan dillerin tamamı canlıdır, insanlar dillerini kendi keyiflerine göre düzenleyemez veya o dil kurallarını kaldırıp yok sayamazlar. Her birey içinde yaşadığı milletin dilini öğrenmeye mecburdur. Dil, milletlerin yaşayış şekilleri, zevkleri, inançları, kuralları, kendine özgünlüğü açısından farklılık göstermektedir.

Çok eski uygarlıkların günümüze kadar dilleri yaşasa da bazı uygarlıkların dilleri yok olmuştur. Bu diller; doğal afetler ile toplu olarak kıtaların batması, savaşlar, dili kullanan kişilerin dili bırakması ve o dilin unutulması gibi çeşitli sebeplerden yeryüzünden silinip gitmiştir.

İnsanlığın var oluşundan günümüze kadar geçen uzun bir zamanda ilk önce insanlar deneme ve yanılma yöntemiyle buluşlara kazanımlara ve çeşitli bilgilere sahip olmuşlardır. Deneyim yolu ile öğrendikleri bilgiyi sentezleyen insanlar bunu yazıya dökmüş ve kalıcı hale getirmişlerdir. Günümüzde tıbbın gelişmesi sayesinde ise farklı bilgilere ulaşmış olduğumuz görölmektedir. Dilin öğreniminin anne karnında başladığı keşfedilmiştir. Günümüz çağında bireylerin nasıl, ne şekilde hangi metotlar ile öğreneceği artık saptanabilmektedir.

Öğrenme; kavrama yolu ile uygulayarak, duyarak, hissederek belirli bir öğrenme sitilini edinmek yoluyla bilgiyi hızlı bir şekilde kalıcı belleğe atarak gerçekleşebilmektedir. Bireylerin daha başarılı olabilmesi kişinin kendine olan özgüveninin yüksek olması, bilgiyi alırken isteyerek kabul etmesi ve bir amacının olması gerekmektedir. Bu şekilde bilgiyi benimseyen bireyler haline gelmeleri daha hızlı ve kolay olabilmektedir. Öğrenme sürecinde en önemli etkenlerden biri de, çevremizdeki her şeyi bir eğitim materyali olarak benimseyip ona göre bilinçli bir şekilde kabul etmek ve öğrenme kurallarına göre hareket etmektir. Bunun dil öğrenmedeki başarıyı arttırdığı düşünölmektedir (Türk Dili Birimi Yayınları, 2018).

Çağımızda bilgiyi öğrenmenin birçok farklı yolu olduğu düşünölmektedir. Doğru bir şekilde ulaşılan ve kalıcı hale getirilen bilgi sayesinde ve çeşitli prensipler ile öğreticilerin kendi alanlarında kendilerini geliştirmeleriyle daha fazla bilgi çeşidine ulaşabilecekleri görölmektedir. Genel olarak bilgi; görsel, dokunsal ve işitsel diye ayrılır. Eş zamanlı

olarak; sözel, etkileşimli, anlık deneyimli, ritim duygulu öğrenme, dolaylı öğrenme şekilleri görülmektedir.

Uzman eğitimciler, öğrencilerin birçok alanda performanslarını gözlemleyerek, onlara uygun öğrenme stilini tespit ederek, bireysel ve grupsal normlar içinde uygulama formlarını kullanarak öğrenciler için en iyi öğrenme şeklini belirleyebilmektedirler. Bir öğreticinin, öğrencilerinin öğrenme modelini tespit ederken kendisinin nasıl öğrenebildiğini düşünmesi ve elde ettiği bilgiyi doğru şekilde sentezleyerek önce kendisinde doğrulamasıyla öğrenme sürecini başlatabileceği öngörülmektedir.

Günümüzde bilgiye erişmenin farklı yöntemleri vardır. Bu yöntemlerden başlıcalarını şu şekilde özetleyebiliriz.

- Bilgiyi kitap, dergi ve gazetelerden edinme.
- Bilgiyi, uzaktan eğitimle edinme.
- Bilgiyi, eğitmenden edinme.
- Bilgiyi, internetten, sanal ortamdan edinme (İnteraktif).
- Bilgiyi, depolama hafızası olan (CD, DVD, HDD) içinde kayıtlanan yerlerden edinme.

2.1.3. Öz Düzenlemeli Öğrenme nedir?

Öz-düzenlemeli öğrenme, okullarda öğrencilerin bilgiyi öğrenmeleri için, bireysel olarak belirli bir program ya da düzenleme yapılması sürecidir.

Öz-düzenlemeli öğrenme için genel olarak, bireylerin bilgiyi anlayabilmesi ve öğrenme edimini gerçekleştirebilmesi için amaçların koyulması, bu amaçların sonuca ulaşım gerçekleştirilmesi için stratejilerin belirlenmesi, uygulanması ve amaçlara yönelik aşamaların izlenmesi olarak söylenebilir.

Öz-düzenlemeli öğrenme için şunlar söylenebilmektedir;

- Bir amaç için yapılan plan ve kendiliğinden oluşan düşünceler.
- Planlanan amacın kurallara uygun hareketini gerçekleştirirken edindikleri hislerin tamamı.
- Öğrencilerin motive olmasının öğrenmenin gerçekleşmesi üzerinde büyük etkiye sahip olması.

2.1.3.1. Öz-Düzenlemeli Öğrenenlerin Özellikleri

Öz-düzenlemeli öğrenme, amaçların belirlenmesi

Öz-düzenlemeli öğrenme, stratejilerden yararlanılması

Öz-düzenlemeli öğrenme, çeşitli düzenleme süreçlerinin kullanılması

Öz-düzenlemeli öğrenme, bireysel öğrenme sürecini belirleme

Öz-düzenlemeli öğrenme, öğrenmede aktif rol alma

Öz-düzenlemeli öğrenme, zorluk ve sınırlılıkların farkında olunması

Öz-düzenlemeli öğrenme, kişisel amaçların belirlenmesi

Öz-düzenlemeli öğrenme, davranış ve motivasyonun yüksek olması

Öz-düzenlemeli öğrenme, hedeflerin belirlenmesi

Öz-düzenlemesi olan kişiler; sorumluluklarının farkında olan, kendi yaşamını düzenleyebilen ve kontrol altına alabilen başarılı bireylerden oluşmaktadır. Eğitim alanında öz-düzenlemeli dile sahip öğrenciler, bilgi ve beceri kazanmak için aileye, öğretmene ve diğer çevre unsurlarına güvenmeyerek kendi geliştirdikleri öğrenme süreçlerini aktif hale getirerek uygularlar ve bu yönde çeşitli girişimlerde bulunabilmektedirler.

Öz-düzenlemeli öğrenenlerin; bilinçleri en üst düzeyde olur, hedeflerini planlarını belirleyebilir, kendi organizasyonlarını kendileri planlayabilir, öz-izleme ve öz değerlemeyi kendileri yapabilirler. Motivasyon açısından, başarılı olma ya da başarısızlığa uğrama sonucunda tüm sorumlulukları üstlenebilirler.

Davranışsal açıdan, tavsiye ister ve yardıma açıktırlar, yardım eder ve yardım ister, kendine uygun öğrenme ortamı oluşturur, kendi öğrenmesini ve pekiştirmesini tek başına gerçekleştirebilirler.

Bu bireyler, üstlendikleri görevler için büyük bir gayret ve inan ile yaklaşır. Bilgilerinin ve becerilerinin farkındadırlar. Başarılı olmak isterler ve bu başarıyı elde etmek için ihtiyaç duydukları bilgiyi ararlar ve mutlak bilgiye sahip olurlar.

Öz-düzenlemeli öğrenen bireyler, her çeşit bilgiyi öğrenmek için motive olmuşlardır ve kendi yeteneklerine güvenirlere. Zayıf ve güçlü taraflarının farkındadırlar. Kendi öğrenme süreçlerini başlatarak ve sürdürerek her türlü yardımcı kaynakları kullanmaktan çekinmezler, motivasyonları ve özgüvenleri en üstlerdedir. Öğrenme sonrası kazandıkları bilginin sonuçlarını, doğru ya da yanlış sorumlulukların tamamını üstlenirler.

Böyle öğrenen bireyler; onları hedeflerine götürecek taktik, yöntem, stratejileri kendileri seçebilirler ve öğrenme sürecini tek elden kontrol altına alma yeteneğine sahip olabilmektedirler.

Öz-Düzenlemeli Öğrenenler;

- Yeteneklerinin farkında.
- Bilinçli ve üst akıla sahiptirler.
- Kurallara uyarlar.
- Yardım alan fakat kendi kurallarına göre sonuca giden davranışlar sergilerler.
- Hedefleri belirlerken kendi stratejilerini uygulayan ve öğrenilen bilgiyi kendinde toplayan bir bilinç, ruh yapısına sahiptirler. Çevrelerini dinlerler; fakat onların dediklerini yapmazlar.

Tablo 1

Düşük ve Yüksek Öz-Düzenlemeye Sahip Öğrenenlerin Özellikleri

---

Düşük öz-düzenlemeye sahip öğrenen özellikleri

ÖN DÜŞÜNCE

Belirli olmayan uzak amaçlar

Performans amaçlarına yönelme

Düşük öz-yeterlik İlgisizlik

Yüksek öz-düzenlemeye sahip öğrenen özellikler

ÖN DÜŞÜNCE

Belirgin aşamalı amaçlar

Öğrenme amaçlarına yönelme

Yüksek öz-yeterlik İçsel olarak ilgi duyma

2.1.4. Öğrenmenin Önemi;

Öğrenme; bir ürün olarak düşünüldüğünde, edindiği bilgilerin, yaşanmışlıklarının sonucu bireyin davranışlarında medya gelen kalıcı nitelikteki değişimler olarak görülebilmektedir. Çağımızda gelişen teknik ve yöntemler ile genetik mühendisliğinin, beynin yapısını ve işleyişini, DNA'nın tamamını bilimsel açıdan çözümlenmesiyle, insanların bilgiyi öğrendikten sonra beyinlerinde fiziksel, biyo-kimyasal değişikliklerin olduğu görülmüştür.

Öğrenme ve eğitim birbirleriyle yakından ilgili ve iç içe geçmiş kavramlardır. Öğrenme olmadan eğitim yarım kalır. Öğrenme, eğitimin ilk koşuludur. Geleceğin panoramasını görmeye, anlamaya ve ürünler, buluşlar vermeye çalışan eğitimciler yeni eğitim sistemini 5 temel beceri üzerine oturtmayı hedeflemişlerdir.

- Öğrenmeyi elde etme ve sindirme becerisi.
- Düşünmeyi algılayıp doğru öğrenme becerisi.
- Problemleri doğru ve mantıklı tanımlayabilme ve çözebilme yetisinin oluşması.
- Sorgulayıcı ve araştırmacı olma ve bu teknikleri kullanabilme yetisi.
- Sağlıklı, iyi, açık ve anlaşılır bir iletişim kurabilme; geliştirebilme becerisi.

Bu beceriler Avrupa ülkelerinin tamamında, okul öncesi dâhil, eğitim programlarına alınmış olup, bu becerilerin kazanılması öğrencinin bilgiyi öğrenme aşamasında önceliği verilmektedir.

Bu sürecin sonunda bilgi zihinde kalıcı olarak kaydedildiği sürece bunun geçici bir süreç olmaktan çıkarak bilginin, ömür boyu hatırlanabilecek duruma geleceği söylenebilir. Yukarıda anlatılan beş temel beceriye sahip eğitim sisteminde, okul merkezli öğrenme sistemini frenleyerek onun ikinci plana gerilemesini sağlayıp, bunun yerine alternatif öğrenme modeli olan Hayat Boyu Öğrenme Modelli Eğitim Sistemi, eğitim odaklı ve eğitimin felsefesi olarak zorunlu hale gelmektedir.

Bir ülkenin eğitimi; ulusunun refahı, kalkınması, gelişmesi, geleceğinin şekillenmesinde ve yeni, çağdaş, bilim temelli nesillerin yetiştirilebilmesinde bir numaralı önceliği olan ve ülkenin tüm kaderini etkileyen bir öneme sahiptir.

Gelişen teknolojiye sahip ve ülkelerin okuryazar oranının her yıl arttığı dünyamızda doğru bilgiyi edinmeye, akıllı kullanmaya, sorunları çözme ve hayatı kolaylaştırmak adına çalışmalar yapan bireylere gereksinim duyulmaktadır (Aydın ve Demir, 2014).

2.1.4.1. Dil Öğretimi ve Önemi

Dilin ana amacı iletişimi sağlamaktır. Dil sadece bir iletişim aracı değildir. Bir toplumda ana dilini konuşan insanlar, kültürlerini, tarihini, yaşayış biçimlerini, inançlarını dil yardımı ile dili bir köprü olarak kullanıp bilgiyi nesilden nesle aktarmak için kullanabilmektedirler.

“Bir dil bir insan iki dil iki insan olur” sözü birden fazla lisan bilmenin insana katacağı zenginliğin bir göstergesi bir kanıttır. İnsanların birden fazla dil bilmeleri sayesinde yaşadıkları çevre ve ülkeye katkılarıyla ekonomik, kültürel açıdan yaşadıkları ekosisteme fayda sağlayacakları düşünülmektedir.

Bir birey ne kadar çok dil bilirse ufku da çok fazla genişler. Buma bağlı olarak bireyin bilgi düzeyi de paralel olarak artacaktır. Anadili bireyin doğumu ile başlayıp ilk iletişim kurduğu dili öğrenmeye başladığı, kişiliğini şekillendiren, kimliğinin, duygusal ve zihinsel gelişiminin ayrılmaz bir parçası niteliğini taşıyan dildir.

Anadilin yanında, öğrenilecek ikinci bir dil için kişi öğrenme sürecinde zorlanabilir, anadili gibi öğrenemese de zamanla ikinci dili de benimseyebilmesi birey için çok önem arz etmektedir.

Anadili öğrenmede en önemli kazanımların; bireyin benliğini ve kimliğini kazanması, duygusal ve zihinsel bütünlüğü sağlamanın olduğu düşünülmektedir. Bir dil sürekli kullanılıyor ise o dil yaşayan bir dildir. Günümüzde birçok dilin yok olma tehlikesi içinde olduğu bilinmektedir.

O dili kullanan fertlerin azalması, o dilin artık kullanılamamasına sebebiyet vereceğinden dil azınlığa düşerek yavaş yavaş yok olmanın eşiğine gelebilir. Milletlerin içinde yaşayan azınlıkların kullandığı dil ise yaşadıkları toplumun yöneticileri tarafından, konuşulan o dilin yasaklanması neticesinde unutulmaya başlayacaktır. Bu sebeplerden yok olma tehlikesi olan lisanlar vardır.

Bu bilgileri önemseyen birçok ülke de birden fazla dille eğitim sistemi geliştirmiş ve bunu yürürlüğe sokmuştur (Okur ve Dağtaş, 2014).

Öğretim süreci içinde dil eğitimi, bireyin anlama ve anlatma becerisini görme, sözcük dağarcığı ve grupların bütününe bireysel söz varlığı adı verilmekle beraber söz varlığının gelişmesi için okullarda Türkçe derslerinin daha çok verilmesi ve sözcük dağarcığının zenginleştirilmesi gerekmektedir (Gündoğdu, 2012).

Türkiye Cumhuriyeti'nin, çok dilli bir ülke olup geçmiş kavimlere, uluslara ev sahipliği yapması kültürel ve dilsel açıdan işlenmemiş bir mücevhere benzetilebilir. Geçmiş dillerin de korunması dâhil bu alanda bilimsel çalışmaların hız kazandırılması eski dillerin (Göktürk-Hun-Hitit) unutulmamasının ve bu amaçla bilimsel çalışmalar yapılmasının ortak kültürümüzü daha çok zenginleştireceği düşünülebilir.

Türkçe eğitiminin, pedagoji terimiyle anadili eğitiminin başlıca amaçları şudur:

Çocukların kendi ailelerinden ve çevrelerinden öğrendikleri dili geliştirmek.

Geliştirme alanları;

- Okumayı-yazmayı öğretmek.
- Okuduğunu, dinlediğini doğru anlayabilecek bir zihin düzeyine getirmek.
- Kendi düşüncelerini sözlü, yazılıyla doğru anlatma yeteneğini kazandırmak.
- Dilin kurallarını öğretmek.
- Edebiyat eserlerini okumaya, bunlardan zevk almaya, bu eserler yoluyla insanı, sorunlarını, doğayı tanıyıp sevmeye alıştırmak.

Anadili eğitimi, bir toplumun tarihi boyunca oluşmuş hayat görüşünün, ahlâkının, ulusal kültürünün çocuğa mal edilmesine, onun uluslaşmasına yardım eder; bunun başlıca yoludur da denebilir (Göğüş, 1993).

2.1.5. Dilin Özellikleri

- Dil, bireyler arasında anlaşma, diyalog kurmayı sağlayan doğru bir araçtır.
- Dil, doğru iletişim ve anlaşma sağlamanın yanında, düşünmenin en büyük yapı taşıdır
- Dil, kendine has kurallara sahip, canlı, gelişen, zamanla ölen, yok olan bir işaretler şekiller sistemidir.
- Dil farklı ülkelere ve toplumlara ait insanların tek dilidir.
- Anadili, insanın dünyaya gelişiyle başlayan her türlü duygu ve edininin, bilgi ve kültürün oluştuğu ortamdır.
- Dil, bir toplumu, ülkeyi bütünleştiren, ortak hedefleri olan, sosyal olarak yeniden var olan, kültür ve tarihsel bir zenginliğin kaynağıdır.
- Dil uzun bir süreç içinde şekillenmiş sosyal bir kurumdur.
- Dil, belli bir kültürün taşıyıcısıdır.

- Dil, bir kültürün aynasıdır.
- Dil, o toplumun sembol ve kimlik kayıdır.
- Dil; beyinde bulunan bellek, zihnin sesli şeklidir.
- Dil; o ülkenin müzesi, kültürü, en büyük anıdır.

2.1.6. Dilin Farklı Biçimleri

Dil, iki temel parçaya ayrılır.

1.Görsel

2.Yazılı ve Sözlü

Sözel ve yazılı dil, konuşma ve yazma dilidir. Konuşmalarımızın hepsi sözel dildir. Kâğıda ya da herhangi bir madde üzerine yazılmış olan yazma diline de yazı dili denir. Yazı dili sadece harfler ile değil, sembol, resim, şekiller ile sistematik biçimde gösterilir. Görsel dil farklı alt katmanları bulunan dil çeşididir.

Bunlar şu şekilde ifade edilir; Görüntü ve resimler, Dizi ve sinema, Resimler, afişler, billboardlar, Kitle iletişim araçları, Tiyatro, Televizyon-bilgisayar, Beden dili, mimik ve jestler, Müzik, Telefon, tablet, Çizgi film, animasyon film, Kabartma yazılar.

Günümüz toplumlarında dillerin bu farklı biçimleri, aynı kitle iletişim aracında ya da ortamında birlikte kullanılabilirler.

2.1.7. Ana Dil

Kök dili diğer adıyla ana dil kendinden farklı diller türetecek kadar zengin eski ve geniş bir coğrafyaya yayılmış dili ifade eder.

Türkçeden doğmuş diller sırasıyla aşağıda belirtilmiştir;

- Türkiye Türkçesi dili
- Azeri Türkçesi dili
- Kıbrıs Türkçesi dili
- Türkî halkları Türkçesi

Kök dili ediniminde, bebeğin doğumu ile anadil edinimi başlamaktadır. Gelişen ve büyüyen çocuk çevrede konuşulan anadilin kelimelerini ses ve görsel olarak algılamakta ve uyum süreci o dil için başlamaktadır. Anaokulu ve ilköğretime gecen çocuğun ana dili

konusmaya ve o dilin gramer yapısını özümsemeye, geliştirmeye, öğrenmeye başlamasıyla süreç ilerler. Çocuk ders kitapları, harita, akıllı tahta ve uygulamalı materyal öğretimi ile ana dilini geliştirir ve toplumla sürekli sürecek olan dil ilişkisi başlar (Toker, 2003).

Ana dil öğretiminde öğrenci Türkçe müfredatını alır. Ana dil öğretiminde dersler işlenirken ders kitabı, dergi ve haritalardan yararlanılmakla birlikte ana dilinde eğitim, öğrencinin tüm derslerinin ana dilinde işlendiği bir eğitim sistemi ile anlatılır. Dersler egemen dil ile işlenmektedir (Okur ve Dağtaş, 2014).

2.1.7.1. Türkiye’de Ana Dilinde Eğitim Tartışmaları

Bir bireyin sahip olduğu ana dil sosyal, kültürel, bireysel yaşamları için ihtiyaçlarını giderecek zengin bir donanım sunar. Bireyin içinde bulunduğu ve yaşadığı ülkenin dil imkânlarından çok daha fazla yararlanmasını sağlamak için dil eğitimi ve öğretimi faaliyetlerinin genişletilmiş bir biçimde bireye sunulması gerekmektedir.

Türkiye’de dil alanında ilk gelişmeler Cumhuriyetin ilanı ile başlar ve çeşitli politikalar ile günümüze gelen dil eğitimi kültür ile iç içe geçmiştir.

Türk dilinin gelişmesini sağlayan çeşitli kuruluşlar vardır;

- Halkevleri
- Türk Ocakları
- Türk yurdu
- Türk Dernekleri
- Türk Tarih Kurumu
- Türk Dil Kurumu

Bu kuruluşlar misyon ve vizyonları gereği Türk dilini yayma ve geliştirme amacıyla Cumhuriyetimizin ilk yıllarında kurulmuş ve günümüze kadar faaliyetleri gelmiş bulunmaktadır(Demir, 2016).

Türkiye’de ilk kez 1982 Anayasası ile 42. maddesinde tek dile dayalı resmi dil politikası çizilmiştir. Türkiye’de hiçbir dil Türkçeden başka okutulamaz ve yazılamaz.

2932 sayılı yasa ile 1983 de milletlerarası antlaşma hükümleri gereği ülke güvenliği açısından yasaklanan dillere ilişkin usul ve esaslar düzenlenerek hükme bağlanmıştır.

Türkiye’de 1927-1965 yılları arasında yapılan nüfus sayımında konuşulan dilin istatistikleri yayınlanmış olup ülkemizde çeşitli dillerin konuşulduğu bilinmektedir.

Ülkemizde konuşulan diller şu şekildedir;

- Türkçe-Arapça
- Kürtçe- Abhazca
- Arnavutça ve Çerkezce
- Ermenice, Gürcüce, Kıptice
- Lazca, Pomakça, Rumca
- Süryanice, Tatarca, İbranice

Türkiye’de ana dili farklı çocukların ortak eğitim aldığı ve bu çocukların da Türk öğrencilerle aynı eğitim programı aldıkları ve Türkçe öğrendikleri bilinmektedir. Türkiye’de yaşayan yabancıların Türkçe eğitimi ve eğitimde eşitlik ilkesi gereği olumsuzlukları en aza indirmekle birlikte son yıllarda hükümetin eğitime ayırdığı kaynakların çok yüksek olması takdir toplamaktadır.

Türkiye Cumhuriyetinde ana dil eğitimi-öğretimin önemi ve eğitim hakkının her bireye hak olduğu pedagojik ilkeleri gözetilerek ciddi yaklaşım geliştirilmesi, sempozyum ve konferanslar düzenlenmesi, eğitim kurultayları ve çalıştayları düzenlenmesi ve konu ile ilgili atölye çalışmalarının yapılması ana dilin önemini göstermektedir (Öztürk, 2010).

2.1.8. Kelime Öğretimi

Bir dilin öğrenilmesinde en önemli faktör kelime bilgisidir. Kelime hazinesi ne kadar güçlü olursa o dili öğrenme ve etkili kullanma, yazıp, konuşma, gelecek kuşaklara aktarma o oranda kolay olur. Bütün bu faktörlerin hepsi dilin yeterli ve etkili kullanmasına bunun için ise kelime hazinesinin güçlü olmasına bağlıdır.

Kelime öğretimi bir birey için çok önemlidir, öğrencilerin bir dili güzel, doğru ve etkili bir biçimde kullanması dili etkili bir biçimde konuşmasıyla mümkün olabilmektedir.

Kelime öğretiminde, en önemli faktörlerden biri de bireyin sosyal ve kültürel açıdan yaşadığı çevreye uyum sağlamasıdır. Bir dili öğrenmede yaşadığı çevre, öğrencinin dili öğrenmedeki etkileşimli faktörleri açısından önem arz etmektedir.

Bir öğretmen kelime öğretiminde şu hususları dikkate almalıdır;

- Öğrencilere sözlük kullanma alışkanlığı kazandırılmalıdır.
- Öğretilen kelimeler günlük hayatta kullanılan kelimeler olmalıdır.
- Günlük hayatta kullanılmayan kelimeler en son öğretilmelidir.
- Sınavlarda başlangıç ve orta seviyede bu tür kelimeler sorulmamalıdır.
- Öğretilecek kelimeler sözle öğretileniyorsa mimik ve jestler kullanılabilir.
- Kelimeler flash kartlar ile de öğretilir.
- Soyut kelimeler öğretiliyorsa tasvir ve tarif yoluyla öğretilir.
- Kelimeler öğretilirken zıt anlamlarıyla da öğretilmelidir.
- Orta ve yüksek seviyeli kelime öğretiminde kelimeler eş anlamlarıyla beraber öğretilmelidir.
- Cümle ve sözcüklerin öğretilmesi için belli aralıklar ile tekrar edilmesi gerekmektedir.
- Her bir öğrenciden, öğrendiği ve anladığı kelimeleri yazacağı sözlük ve defterinin olması istenmelidir (Melanlıoğlu, 2008).

Öğrencilerin sözcük öğreniminde en kritik öğrenme aşaması sözcük seçimidir ve öğrencilerin bu sözcükleri iyice benimsemesi, metin okuma sürecinde ilk kez karşılaşılan kelimelerin işaretlenmesi okuma ve anlamayı benimseyerek zihinde hapsedmesi gerekmektedir (Göçer, 2015).

Öğrencilerin herhangi bir problemi olmadıkça kelime ve sözcük öğretimi kendi ana dillerinde verilmelidir. Yabancı dil ile beraber öncelikle anadilin, sonrasında ise ikinci dil öğretilmesinin anlamsal kargaşa yaşanmaması açısından gerekli olduğu bilinmektedir. Türkçe kelimeleri öğrencilerin anlamlarıyla beraber öğrenmesi gerekmektedir. Bunun için deyimlerin ve atasözlerinin de sınavlarda anlamları ile istenmesi öğrencinin kelime ve sözcük dağarcığının zenginleştirilmesi ve geliştirilmesi açısından önem teşkil etmektedir (Karatay, 2007).

Üst sınıf öğrenciler için birleşik ya da türemiş kelimeler ile cümleler tahlil edilerek o kelime köklerinden farklı farklı kelimeler türetilmesi öğrenilen kelimelerin unutulmaması ve hafızada kalması için günlük konuşmalarda öğrenilen yeni kelimelerin sürekli tekrarlanması o kelimelerin şuurlu olarak bellekte kalıcı hale gelmesine ve öğrencilerin

derslerde daha başarılı olmalarına zemin hazırlayacaktır. Öğrenilen kelimeler bazen ek bir çalışmaya gerek kalmadan konuşma ortamında gün yüzüne çıkmaktadır.

Dil eğitiminin ana amacı; bir bireye kelime öğretmek, öğrenilen kelimelerin ise unutulmamasını sağlamak ve yeni edinilen kelimelerin kullanılmasını sağlamaktır. Kelime öğretmekle birlikte, bir taraftan da öğretilen kelimelerin kullanılmasını sağlamaktır.

Yeni öğretilen kelimelerin kullanılması ve aktif olması için;

- Öğrenci devamlı olarak kitap okumalı, okunan kitapların takip edilmesi ve kitap okumayı bir yarış haline getirerek daha eğlenceli aktiviteye dönüştürülmesi sağlanmalıdır.
- Öğrencilere bilmece ve bulmaca çözdürülmeli böylece dil gelişiminin daha çok gelişmesi sağlanmalıdır.
- Yeni öğrenilen kelimeler ile sözlü ve yazılı kompozisyon çalışması yapılmalıdır.
- Öğrenciler yeni kelimeler öğrendiklerinde her zaman her yerde Türkçe dilini konuşması telkininde bulunulmalıdır.
- Okuma metinleri okunurken tonlamaya ve telaffuza önem verilmelidir.

Eğitmenler, öğrenciler hata yapsalar bile güzel bir dille onlara yaptığı hataları söylemeli, öğrenciyi cesaretlendirmeli, çok önemli hataların düzeltilmesine öncelik ve önem verilmelidir.

Kelime öğretiminde hedeflenen, kelimelerin çok kısa zamanda anlamlı ve etkili biçimde öğrenciye sunulması olduğu için hedef ve tekniklerin doğru olarak kullanılması önem kazanmıştır. Bu yüzden öğretilen teknik ve kelimelerin amaca hizmet edip etmeyeceği dikkate alınmalıdır.

2.1.9. Sözcük Dağarcığı

Anadil ve yabancı dil öğretiminde dilbilgisi öğretimine kıyasla sözcük bilgisi öğretiminin hedeflenen ve öğrenilmek istenen dilin yetkinlik düzeyine gelmesi için önemi çok fazla kabul görmüş bir beceridir. İlk hamilelik döneminden başlayarak anne- babalar yaşadığı müddetçe çocuklarını çok sever, hep korur, kollarlar. Onların tüm gelişim evreleri büyük bir titizlikle takip edilir. İnsan yaratılış olarak muhteşem bir varlıktır. Annenin rahmine

düştükten sonraki her anı gelişme içindedir. Bu gelişmeler günümüz teknolojisi sayesinde hafta hafta takip edilir. Bebeğin hem fiziksel hem de beyin gelişimi incelenebilir.

Bebek doğduktan sonra da bu gelişimi tüm hızıyla devam eder. Bebekler ilk doğduklarında tüm isteklerini ve rahatsızlıklarını ağlayarak ifade ederler. Aylar geçtikçe bebek bazı kelimeleri çıkartmaya başlar.

Her bebeğin ya da çocuğun kelime öğrenmesi, kendini ifade etmesi birbirinden farklıdır. Çünkü her bireyin gelişimi tamamen kendine özgüdür. Aynı yaştaki iki çocuk arasında bildiği kelime sayısı farklılık gösterir. Yine aynı yaştaki çocuklardan biri konuşurken diğeri konuşmayabilir. Burada önemli olan bu farklılığın bir sağlık probleminden kaynaklı olup olmadığının tespit edilmesidir. Sağlık problemi olmayan bir çocuk zamanla konuşmayı öğretilir. Bebeklik döneminden başlayan öğrenim süreci yaşlılığa kadar devam etmektedir. Kelimelerin öğrenilmesi, eğitim hayatları, çevre şartları, genetik faktörler ile yakından ilgili olduğu bilinmektedir (Akçan, 2014).

Tablo 2

(1-14) yaş arasındaki çocukların bildikleri ortalama kelime sayısı

YAŞLAR	OKUL DÖNEMİ	SÖZCÜK SAYISI	ARTIŞ
1	Bebeklik	3	2
1.5	Bebeklik	22	3
2	Kreş	272	54
3	Anaokulu	896	624
4	Anaokulu	1540	644
5	Anasınıfı	2072	532
6	Anasınıfı	2562	490
7	İlkokul 1	-	-
8	İlkokul 2	-	-

9	İlkokul 3	7425	-
10	İlkokul 4	10395	2970
11	Ortaokul 1	12960	2065
12	Ortaokul 2	13965	1505
13	Ortaokul 3	14910	945
14	Ortaokul 4	16800	1890

Çocukların kelime hazinesi buldukları aile ortamı, okul ve arkadaş ortamı, okudukları kitap sayısı ile doğrudan orantılıdır. Çocuk ilk önce anne- babasından öğrendiği kelimeleri söyler. Daha sonra kreş ya da ana sınıfında kelime dağarcığı daha da genişler. Okuma-yazma öğrendiğinde ise artık hızla binlerce kelime öğrenebilir.

Bu aşamadan sonra en büyük katkıyı kitaplar sağlar. İnsanlar bildikleri kelime kadar düşünebilir. Anlamı bilinmeyen bir kelime ile düşünülemez. Bu yüzden kelime hazinesi geniş olan insanlar toplum içerisinde kendilerini hemen belli edebilmektedir (Altunyayan, 2019).

Sözcük dağarcığını geliştirmek için bazı şeylere dikkat edip bunları uygulamalıyız;

- Argo Kelimelerden Kaçınma;

Halk arasında argo kelime kullanmaktan kaçınılmalı, dilimizin daha güzel ve sempatik olması bize kazandıracaktır. Karşımızdaki insanları etkilemek için kelime zenginliğini ön plana çıkarıp argo kelimelerden kaçınmamız gerekmektedir.

- İnternette Yardım Alma;

Günümüzde en popüler araştırma aracı internettir, doğru kullandığınız takdirde çok faydalı bir araç gibi düşünülebilir. Eski zamanlarda bilgiye ulaşmak zordu ve zaman alırdı. Kelime dağarcığının geliştirilmesi için farklı programlar bulunmaktadır. Birçok web sitesinde bunu görmek mümkündür.

- Bol Bol Okuma Yapılması;

Kitap okumak bilinçaltımızı ve ufkumuzu geliştirerek kelime dağarcığımızı büyük katkılar sağlamaktadır. Birçok kelimeyi kalıcı belleğimize atabilmenin yolu kitap okumaktan geçer. Kitap ve dergi okumak kendimizi geliştiren bir serüven, güzel bir süreçtir. Yeni bilgiler okuyarak öğrenilebilir.

- Strateji geliştirme

Kelime haznenizin geliştirilmesi için düzenli çalışmanız ve bir stratejinizin olması önemlidir.

- Yazın

Okuyup yazmak sizi yeni kelimeler için yeni düşüncelere sevk eder. Yeni kelimeler araştırır ve yazınıza dahil edersiniz. Bu durum da yeni kelimeler öğrenip hafızanıza kaydetmenize sebep olabilmektedir.

- Değişen dünyanın takip edilmesi, planlar ve program

Değişen dünyada yeni sözcük ve terimler ortaya çıkmaktadır. İnsanların kendilerine zaman ayırmaları ve çevreleriyle ilgilenmeleri onların yaşamları için vazgeçilmez bir rahatlama stratejisidir.

Kendilerine zaman ayıran bireyler çeşitli stratejileri belirleyerek iş bölümü, plan yaparlar zamanı daha etkili ve verimli, sıkılmadan kullanarak hem bilgi dağarcıklarına yeni kelime eklerler hem de bu sayede rahatlama imkânına kavuşabilirler.

- Sorular sorun

Ne olduğunu bilmediğiniz her şeyi sorun. Öğrenmek ve sormak için çaba sarf edilmeli çevreden tatmin edici yanıtlar almaya çalışılmalı (Doğan ve Coşkun, 2018).

2.1.10. Dinleme/İzleme Öğrenimi

Katılımlı Dinleme;

Dil becerileri arasında ilk edinileni, dinlemedir. Anne karnında dış dünyanın duyumu ile kullanılmaya başlanan dinleme, dili algılamanın ve iletişim kurmanın temelidir. Günlük yaşamda en sık kullanılan ve diğer dil becerilerinin kazanılmasında büyük rol oynayan dinleme yetisi, bu özellikleriyle diğerlerinden ayrılmaktadır. Ayrıca iyi bir yazar, iyi bir okuyucu ve iyi bir konuşmacı olmanın anahtarı, etkili dinleme becerisine sahip olmaktır. Eğitim sistemimizin çıktılarında biri, öğrenenlerin aktif bir dinleyici niteliği kazanarak dinlediklerini/ izlediklerini anlayabilen bireyler olmalarıdır. Bu doğrultuda hazırlanan eser,

dinleme becerisini tüm boyutlarıyla ele alarak hem kuramsal hem de uygulama bağlamında tanıtmayı hedeflemektedir. Aynı zamanda eser, ihmal edilen bir beceri olmasına karşın, dinlemenin geliştirilebilir olduğuna dair ipuçlarını yakalamanıza ve iyi bir dinleyici olmak için gereken özellikleri kazanmanıza yardımcı olacaktır.

Amaç: Duyuma esnasında zihinde meydana gelen soruların konuşmacıya ifade edilerek dinlenenlerin kavranması sürecidir. Sorulacak soruların dinleyicilerin aklında imgeler yaratması konuşmacının karşısında bulunan dinleyicilerin kendisini dinlediğini hissetmesi konuşma yapan kişinin kendine olan güveninin gelmesine ve rahatlamasına böylece iletişimin hedefine ulaşmasını sağlayabilecektir.

Uygulama: Dinleyicinin dinleme esnasında hiçbir işle uğraşmadan konuşmacı ile göz kontağı kurması önemlidir. Konuşmacının anlattıklarına açıklık getirmesi; duygu, ifade ve sözlerini geri yansıtması, fikirlerini, istek ve önerilerini özetlemesi uygulamada yapılacaklardan bir kaçını oluşturmaktadır. Konuşmanın belli yerlerinde konuşan, bilgi veren kişi sözlerini özetlemeli ve dinleyenlerden geri bildirim almalıdır.

Dinleyen bireyler bazı ifadeleri konuşmacıya yöneltebilir. Başlıca ifadeler şu şekilde olabilmektedir;

- Yanlış anlamadıysam söyleyin.
- Nasıl davranacağınızı bilmediğinizden.
- Arkadaşınızın hasta olması yüzünden üzgün olabilirsiniz.

Gibi dinleyenlerin geri bildirim yapacağı kalıplar kullanılabilir.

Dinleyiciler, anlatılan olaya hâkim olmak, anlamak, istekte bulunmak, çözülememiş problemleri çözmek amacıyla konuşmacıya çeşitli sorular sorabilir. Dinleyici bireyler konuşmacının verdiği bilgileri not alır veya konuşmacı konuşurken kısmen araya girerek konuşmacıya sorular sorarlar. Söylediklerinizi anlayamadım, biraz daha açıklar mısınız, gibi açıklama soruları sorabilirler.

Katılımsız Dinleme/İzleme

Amaç: Öğrencilerin bir konuyu dinleme esnasında dinledikleri konunun üzerine düşüncelerini sağlayarak zihinsel faaliyetlerini aktif hale gelmesini sağlamak üzere yapılan faaliyetlerin tümü olarak düşünülmektedir.

Uygulama: Dinlenmekte olan bilginin bir süreci mi anlattığı veya sürece bir açıklama mı getirdiği belirlenir.

Öğrenciler çeşitli sorulara cevaplar arar bunun için

Kim?

Nasıl?

Ne zaman?

Nereye?

gibi sorulara cevaplar bulmak için öğrenciler yönlendirilirler.

Not Alarak Dinleme/İzleme

Amaç: Bir olayın izlenmesi, dinlenmesi, anlatılmasının ve daha kolay hatırlanmasının sağlanması hedeflenmiştir.

Uygulama: Öğrencilerden izleme ve dinleme amaçlarına göre bilgi notları almaları istenir. Not alan öğrencilerin konu ile ilgili ana fikir, güzel sözler, amaç, en önemli nokta ve sonucun akıbeti hakkındaki fikirleri konu açısından bütünlük sağlar. Bu uygulamada öğrencilere not almaları için kâğıt ve kalem verilebilir. (Yazar ve Yazar, 2018).

Kendini Konuşanın Yerine Koyarak Dinleme/İzleme (Empati Kurma)

Amaç: Dinleyici bireyin, konuşmacının anlattığı duygu ve düşüncelerini, hislerini anlamak suretiyle kendisini konuşmacının yerine koyması.

Uygulama: Öğrenciden kendisini konuşmacının yerine koyması ve dinledikleri/ izlediklerindeki oluşan hislerini kendi gözüyle değil başkasının gözünden görerek anlatmaları istenir. Duyguların olumlu-olumsuz ve iyi-kötü ayrımı yapılması suretiyle karşıdaki kişinin duygularını da sürece katarak benimseyen bir bakış açısıdır. (Akçay ve Keray, 2018).

Grup Halinde Dinleme/İzleme

Amaç: Öğrencilerin kendi aralarında iletişim kurarak etkileşimin sağlanması ve dinlenen, izlenen konunun tüm hatlarıyla kavranmasıdır.

Uygulama: İki şekilde uygulanabilir:

- Seçilen öğrenciler belirli gruplara ayrılırlar. Gruplar alakalı konuyla ilgili yönlendirilir.
- Konuyla ilgili izledikleri ve dinledikleri soruları cevaplamaları istenir.

- Konunun farklı açıdan ve yönlerden farklı gruplar ile takip ve izlenimleri. İçinde buldukları grupların farklı bilgi paylaşımları ve bilginin yayılması amacıyla konunun bütünü açıklayan yazıların, kitapların oluşturulmaları istenebilir.

Yaratıcı Dinleme/İzleme

Amaç: Öğrenciler için onların günlük hayatta dinledikleri ve izlediklerinin yorumlanması böylece yeni fikirlerin üretilmesini sağlama isteği.

- Konuşmacının sözlerini katılımsız izleme ve dinleme yaparak, konuşmacının anlattıklarından yeni hayaller, düşünceler üretilmesi.
- Konuşmacının verdiği bilgileri, öğrencilerin katılımlı olarak dinlemesi ve konuşmacının verdiği bilgilerden esinlenerek düşünce ve hayaller ile akıllarında beliren imgelerin şekillendirmesi olarak söylenebilir.

Seçici Dinleme/İzleme

Amaç: Dinlenen ve izlenen bilgilerin içinden ihtiyaç ve ilgiye yönelik olanların seçilerek dinlenmesi veya izlenmesidir.

- Uygulama: Seçim gerektiren izleme ve dinleme aşağıdaki şekilde uygulanır.
- Çoktan seçilmiş çeşitli sorular öğrencilere dağıtılarak bunların cevaplarının bulunması istenir.
- İzleme ve dinleme yapılarak kendi ilgi alanlarına ve ilgilerine yönelik konuların seçilmesi sadece bu konu ve kısımların dikkate alınarak dinlenmesi.

Eleştirel Dinleme/İzleme

Amaç: Öğrenciye izledikleri ve dinledikleri hakkında soru sorma becerisi kazandırarak bahsedilen konu hakkında analiz yapma, yorumlama, düşünme, olumlu veya olumsuz yanlarını görme, genel olarak değerlendirme, bunun sonucunda kendine ait doğruları bulma süreci oluşturmaktadır.

Uygulama: Dinleyici, sunulan verilerin, bilgilerin, konuşmacının kişisel bilgileri mi yoksa bu bilgiler belirli bir veri ve analize mi dayanıyor, bu hızlıca analiz edilmelidir. Bunun yapılabilmesi için öğrencinin aşağıdaki soruları sunum yapan kişiye sorma becerisi kazanmış olması gerekmektedir.

- Konuşanın hangi amaçla bilgi verdiği.
- Konuşan kişi yeterli bilgi, tecrübe ve donanıma sahip mi?
- Bilgiler doğru ve güncel mi?
- Ele alınan konu tarafsız bir açıyla mı ele alınmıştır?
- Farklı çözüm yolları öneriyor mu?
- Sunulan çözüm önerileri gerçekçi ve bilimsel midir? (Hekim, 2019).

2.2. Teknoloji-Eğitim İlişkisi

Teknolojinin iletişim açısından, okul ve öğrenme ortamına uyum sağlaması gerekmektedir.

Okullar bir eğitim kurumu olarak bilgi üreten, kendini yenileyen, sürekliliği olan ve gelişen bir yapıda olmak zorundadır.

Eğitim teknolojisi, öğrencilerin öğrenme düzeylerini yükseltmek üzere, fen bilimleri alanında üretilen teknoloji ürünlerinin ve davranış bilimleri alanında ortaya çıkan bilgi birikiminin, eğitim etkinliklerinde sistematik bir yaklaşımla uygulamaya konması sürecidir.

Eğitim Teknolojisinin Başlıca Amaçları;

- Verilen eğitim hizmetlerinden ülkenin tamamının yararlanması.
- Öğretme başarısının daha iyi seviyelere gelmesi.
- Öğrenme ve öğretme aktivitelerinin kişiselleşmesi.
- İlgi duyma sürecini düzenleme.
- Bilimsel araştırmalara önem verme ve eğitim ihtiyaçlarını da bu araştırmaların içine dâhil etme.
- Eğitim hizmetlerini aktif, uygulamalı, üretken ve düşünen bir yapıya çevirme
- Öğretim planlarının sürekliliğini sağlamak.
- Eğitici personelin verimliliğini ve devamlılığını sağlamak.
- Çevresel olayları kontrol etme ve bir düzene koymak.
- Öğrencilerin yeteneklerine göre öğrenme ve öğretme durumuna göre yeteneklerini uyarlamak.

- Eğitim sorunlarının çözülmesinde uygulama sistemini devreye sokma. (Alpar ve Batdal, 2007).

Öğrencilerin mevcut teknolojiyi anlamaları, öğrenmeleri ve uygulamaları, bazı problemlerde teknolojiyi kullanacak bireylerin yetiştirilmesi, üretimde ve çözümlenmelerde teknolojiyi eğitimle bir olarak alıp birleştirerek mevcut duruma entegre etmeleri önemlidir. Sanayi ve eğitim alanında bu bireylere bu kapasite ve donanımla ihtiyaç duyulacağı bilinmektedir.

Ülkeler, okullardaki eğitim programının tamamında, ihtiyaç olan teknolojinin ve teknolojik aletlerin kullanılması, öğretmenlerin ve öğrencilerin kendilerini geliştirmesi, ulusal ve uluslararası alanda yarışır hale gelmek için, 21. yüzyılın uzay çağı gereklerine uygun insan gücü yetiştirmek ve teknolojiyi eğitimin ayrılmaz bir parçası olarak tasarlamak daha fazla uygulamak, başarıya ulaşmak için değişik ve etkili yollar bulma çabası içine girmişlerdir (Alkan, 2018).

2.2.1. Teknoloji

Teknoloji diyince birçok farklı tanım düşünülebilir. Çevremizdeki her şey teknolojinin ürünüdür. Teknoloji, insanların çeşitli araç, gereç, teknik ile insanların kullanacağı ürünleri oluşturmak ve bu ürünlerin çağın gerekleri ile donatılması bütünüdür. Teknolojiyi çok boyutlu düşündüğümüzde ülkeye katma değer yaratan ekonomik ürünlerle, Arge, sosyal açıdan ise sosyal hayatın tamamını kapsayacak biçimde hayatımıza girmiş bulunmaktadır (Uluğ, 2000).

Teknoloji, İnsanların ihtiyaçları doğrultusunda tasarlama, geliştirme, yapma ve uygulama süreçlerinin tamamıdır. Çıktı ise teknolojik üründür.

Teknolojik Girdiler nelerdir;

- Bilimsel bilgi
- Elde edilen veri
- Plan, program
- Tasarım, şekil ve şema
- Madde ve Enerji

Teknoloji tüm toplumları etkileyen toplumsal norm ve ilkeler ile değerlerden etkilenen bir nitelik taşımaktadır. Teknoloji, yenilebilir, çeşitliliği olan ve gereksinimleri karşılayan üç temel unsuru barındırmaktadır (Arpa, 2017).

2.2.2. Eğitim Teknolojisi

Ülkemizin eğitim teknolojilerine bakış açısı ve öğrencilerin uygulama sahasında ilgi, algı ve tutumları, eğitim açısından yeni gelişme olarak karşımıza çıkan eğitim teknolojileri her geçen gün farklılaşmaktadır. Eğitim teknolojilerinin kavranışı ve uygulanışında bireysel farklılıklar olabilmektedir.

Okullarda ilk kez bu teknolojinin eğitimini alan öğrencilerin merakları ve ilgileri, bu alanda ilerde çalışma isteği oluşturacak ve eğitim teknolojisi ile ilgili bilgisayar derslerinde de başarılı olanların ufkunu, önünü açacaktır.

Eğitim teknolojileri aşağıdaki unsurları kapsamaktadır;

BDÖ: Bilgisayar Destekli Eğitim.

İDÖ: İnternet Destekli Eğim.

BTÖ: Bilgisayar Destekli Eğitim.

İTÖ: İnternet Destekli Eğitim.

Telekonferans.

UZEM: Uzaktan Eğitim.

Eğitim: CD.

Okullarda kullanılan; tebeşir, silgi, yazı tahtası, projeksiyon yerine; bilgisayar, internet tabanlı eğitim, tablet, akıllı tahta sınıflara getirilmiş ve Türkiye okullarda eğitim teknolojisi anlamında sınıf atlamıştır.

2.2.3. Eğitim Programları

Eğitim programı dendiğinde; eğitim veren bir kurumun tüm bireyler için sağladığı belli bir amacı ve bölümleri bilgilendirme, eğitime odaklı yeni verilerle o eğitimi alan kişiler için özel bir program yapılması ve milli eğitimin ilke ve yönetmeliğine uygun verilen hizmetlerin tamamıdır. Diğer bir ifade ile planlanmış tüm eğitimler ve ekinliklerin tamamıdır.

Teknolojiyi eğitim ile birlikte kullanmanın kısaca faydaları;

- Eğitimde görsellik, iletişim.
- Eğitimde algıda seçicilik, dikkat çekme, ilgiyi odaklama.
- Görsellerin eğitime olan katkısı.
- Zaman ve mekan kısıtlaması olmadan eğitim imkanı.
- Kitlelere daha kolay ulaşma, fırsat eşitliği yaratması.

Bilgiyi sadece dinlemek veya almak değil, bilgiyi özümsemek, kalıcı hafızaya atmak ve bilgi yolu ile üretim yapmak, zeka ile bilgiyi birleştirmek ve gelecek nesiller için ürünler geliştirmek gerekmektedir. Bilgi hiç kullanılmazsa toplum ve dünyamız için insanların gelişmesi açısından büyük bir kayıp olarak düşünülecektir.

Eğitim teknolojisinin hayatımıza girmesi, eğitim kurumları dışında da hayatımızı kolaylaştırması, iş dünyasında daha çok ürün, kaliteli hizmet, kaliteli ürün, yüksek performanslı ürünler, teknolojik hizmetlerle (Avm'lerde kullanılan yön ve mekan bilgilendirmesi yapan akıllı dokunmatik ekranlar gibi) toplumun teknolojiye entegre olması, geleceğin insanların yavaş yavaş oluşmaya başladığının bir işareti olarak görülebilir.

- Eğitimin her alanına giren teknolojinin öğrencilerin derslerine de katkısı çok büyük olmuştur. Eğitim ve teknoloji günümüzde ayrılmaz bir ikilidir.
- Bu etkenler, eğitim programlarının değişmesi ve gelişmesini gerektirebilir.
- Bu gerekliliğin nedenlerini aşağıdaki gibi özetlemek mümkündür:
- Gelişmekte olan teknoloji ile birlikte eğitim sistemlerine getireceği olumlu ve olumsuz etkiler.
- Çocukların ihtiyaçlarının, ilgi, tutumlarının ve yeteneklerinin farklılaşması.
- Niteliklere ve donanıma sahip insan gücüne ihtiyaç duyulması.
- Nitelikli insan gücüne duyulan ihtiyacın daha da artması.
- Bilginin zamanla değişmesi ve kullanım alanlarının farklılaşması. Nicel ve nitel bilgi haline gelmesi.
- Eğitimin bireyselleştirilmesi ve bu yönde doyum sağlanması.

- Yaşam boyu gelişim ve eğitime duyulan ihtiyacın teknoloji ile entegre olmasında pozitif ilerleme sağlanması.
- Bilgili, uygulayıcı ve öğreten bireylere ihtiyaç duyulması.
- Üreten, yaratıcı insanlara duyulan ihtiyaç.
- Bilimler arası bağlantı kurabilen bireylerin yetişmesi.
- Teknolojinin faydalarından yararlanamayan bir toplumun her açıdan geri kalacağı bilinmektedir.
- Eğitimin ve öğretimin sadece örgün eğitim kurumlarında değil; teknolojinin faydalarını da kullanarak her alana her şeye yayılması, her an bilginin alınması ve toplumun aydınlanması sağlanmalıdır. Esnek eğitim uygulamaları, uzaktan konferans ve eğitim sistemlerinin her alana yayılması gibi. (Arpa, 2017).

2.3. Eğitim Teknolojisinin Kapsamı

Eğitim teknolojisinin içine aldığı geniş bir kapsama alanı vardır. Bu kapsama, eğitimde program geliştirme olarak bakıldığında üç önemli aşama vardır.

Eğitim Teknolojisinin Kapsama Anaları;

- Planlama
- Yürütme
- Değerlendirme

Eğitim teknolojisi eğitimin yürütülmesine ilişkindir. Aynı zamanda davranışları saptama, eğitim durumlarını belirleme ve hedeflenen yaşantıları kazandırmayla ilgili olarak ortamı düzenleme veya çevreyi ayarlama etkinliklerini kapsamaktadır.

2.4. Eğitim Programı Temel Öğeleri ve Teknoloji

Eğitim programları, eğitimin ve öğretimin devamlılığı ilkesine bağlıdır. Bu açıdan öğrencilerin çok şey öğrenmesi değil gerekli ve kullanılabilir bilgiyi alması, öğrenme kapasitesini geliştirmesi önemlidir. Eğitim teknolojisi hedeflerinde, gözlem ve denenebilirlik çok önemlidir. Eğitimde çağdaş, hedefleri ve idealleri olan insan nitelikleri ve profili değişmektedir. Günümüzde, bilimsel, ekonomik, sosyal ve politik gelişmelere paralel olarak gelişme göstermektedir (Özden, 2005).

Öğrenci; eğitimin içinde buluna, ekonomik, sosyal ve bedensel gelişim farklılığı, farklılaşmış yetenekleri yönünden değişime uğramaktadır. Öğrenci, eğitim hedefleri için ilgi ve yetenekleri doğrultusunda bilgi ve becerisini başarısı ile birleştirerek kendini geliştirebilmektedir. Öğrencinin yeteneklerinin gelişmesi için okuması, yazması ve bilgiyi özümsemesi gerekmektedir. Gelişen dünyada inter aktif etkileşimlerden faydalanan öğrenciler bilgilerini güncel ve taze tutarak daha çok başarılı olabilecektir.

İnsan niteliği; çevre ilişkileri, eğitim, ve yeni teknolojiden yararlanma olanaklarının artması, eğitimde geleneksel öğretmenlik kavramı ile uygulamaları değiştirmiştir. İnsanların niteliksiz durumdan nitelikli bir donanıma kavuşması için; yeni eğitim teknolojilerine, bilgi ve donanıma kavuşması gerekmektedir. Nitelikli öğrenci, çalışan, yeni bir toplumsal yapının oluşmasını sağlamaktadır. Eğitimin insan gücü boyutunda, yeni iş bölümünden kaynaklı görevlerin çeşitlenmesi söz konusudur. Örneğin; öğretmenin geleneksel bilgi aktarma işlevi, öğretme öğrenme süreçlerini planlama, eşgüdüm sağlama, yönetme ve denetleme yönünde değişebilmektedir.

Ortam; geleneksel olarak ortam, sınıfı temsil etmektedir. Günümüz de ise ortam, donanım, araç ve gereç, anlayış, personel, ortama bakış olarak değişmektedir. Buna göre geleneksel açıdan bakıldığında ortam, günümüze göre büyük bir değişime uğramış mimarisinden ortamına kadar güçlü bir değişikliğe uğramıştır.

Yöntem ve Teknik; geleneksel açıdan bakıldığında yöntem, bilgiyi aktarırken izlenen yoldur. Yöntem ve teknik aşamalarında belirli bir uygulama ve değerlendirme görülmektedir. Yöntemde uygulanan teknik, bilgi, beceri, anlatma, kavram geliştirme, uygulama ve değerlendirmeyi kapsamaktadır.

Öğrenme Durumları; eğitim hayatlarının bir düzene girmesi, plan ve program yapılması, istenilen davranışların kazandırılması gibi süreçleri de içine alan tüm bu etkenler, bireyin öğrenim durumunu oluşturmaktadır. Bilgiye susamış yeni bilgi ve gelişmeleri anlamaya çalışan insanlar, öğrenme halinde olan toplum ve bireyler, bilgiyi ele alırken sebep ve sonuçları çok yönlü bir bakış ile inceleyen kişilik yapısı ile kendisine inanan ve belli bir özgüvene sahip olan, kendine ait eğitim ortamı geliştirmeye çalışmaktadırlar.

Öğrenme durumu, öğrenci ile öğretmeni içine alan bilgi ile donatılmış, özel olarak tasarlanmış öğretim durumu halidir.

Değerlendirme; bir eğitim sisteminde en son aşama uygulanan programın değerlendirme aşamasıdır. Derlendirme sonrasında programın ne kadar başarılı ve etkin kullanıldığı

görülebilmektedir. Değerlendirme aşamasının son kısmında ise sistemde uygulanan eğitim programının başarılı olup olmaması veya olumsuz ya da olumlu sonuçlarının başarıya katkısının ne olduğu görülerek bir değerlendirme yapılmaktadır. Eğer ki program başarısız ise kaldırılır. Uygulanan program başarılı olmuş ise bu program geliştirilerek daha fazla başarı nasıl sağlanır sorusu üzerine, yapılacak yeni programın ise daha iyi olması üzerine yoğun geliştirme çalışmaları yapılabilir (Tutkun ve Aksoyalp, 2010).

2.5. Animasyon Filmlerin Sözcük Öğretiminde Kullanımı

Günümüzde yerli ve yabancı birçok firma, eğitimde kullanılmak üzere çeşitli araçlar yaparak öğretmen ve öğrencilerin hizmetine sunmaktadır. Bazı araçların kullanımı çok kolay olmakla beraber bazılarının kullanımı için özel eğitim gerekmektedir. Eğitimde kullanılan araçlar hem öğretmenin etkili olabilmesi için sınıfta çoklu ortamın oluşturulması hem de öğretmen- öğrenci etkileşimini geliştirmesi açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

Türkçe dersinde anlamlı ve kalıcı öğrenmelerin gerçekleşebilmesi için öğrenme ortamlarının, öğrenciyi harekete geçiren, düşünmeye, sorgulamaya, araştırmaya, bilgiyi kullanmaya, kendi bilgisini oluşturmaya, problem çözmeye, işbirliğine ve sorumluluk üstlenmeye yönlendiren etkinlikleri içeren materyallerle zenginleştirilmesi gerekmektedir.

Araç kullanımının önemini şu şekilde sıralamıştır:

Algılamayı ve öğrenmeyi kolaylaştırır, ilgi uyandırır, ilgiyi devam ettirir, monotonluğu giderir, sıkıcılığı dağıtır böylece sınıf ortamı canlılık kazanır, öğrenmede zamanı kısaltır, unutmayı azaltır, hatırlamayı hızlandırır, bilgiyi tamamlar, pekiştirir ve kalıcılığı sağlar, okuma ve araştırma becerisini geliştirir, öğrencilerin konuya katılmalarını sağlar, bilgilerin kavramlaşmasını, öğrencilerin bilgiyi yorumlamasını kolaylaştırır, öğrencilerin problem çözmelerine yardımcı olur, sınıfa getirilmesi mümkün olmayan olay, olgu ve varlıkları gerçek yüzleriyle sınıfa taşır, inançları, görüşleri, tavırları ve alışkanlıkları pekiştirir ya da değiştirir, anlam kargaşalarını önler.

Bu amaçlardan ötürü görsel-ışitsel araçlardan oldukça faydalanmak gerekir. Yalnızca anlatım yöntemiyle dersini işlemeyi düşünen öğretmen görsel-ışitsel araçlar (televizyon, film, çizgi film vb.) yardımıyla öğretimini zenginleştirebilir. Ancak derste kullanılacak araçlardan gerekli yararın sağlanması, uygun aracın, uygun zamanda, uygun yerde ve uygun bir biçimde kullanılmasına bağlıdır.(Meydan ve Akdağ , 2008).

Bu doğrultuda Türkçe dersinde kullanılabileceğimiz görsel-ışitsel materyaller;

1.Görsel Araçlar

Kitaplar

- Ders Kitabı
- Öğretmen Kitabı
- Alıştırma Kitabı

2. Yazı Tahtaları

- Kara Tahta
- Pazen Tahta
- Manyetik Tahta
- Bülten Tahtası

3. Resimler

- Düz Resimler
- Çizgi Resimler
- Flaş kartlar
- Figürünler
- Duvar Resimleri
- Levhalar
- Afişler

4. Gerçek Eşyalar ve Modeller

5. Projektörler ve Grafikler

- Opak Projektörü
- Tepegöz ve Tepegöz Saydamı
- Slayd Projektörü ve Slaytlar
- Film Şeridi Projektörü ve Film Şeritleri

6.İşitsel Araçlar

1. Radyo Çalar

2. Pikap ve Plaklar

3. Teyp ve Ses Bandları

7.Görsel-İşitsel Araçlar

1. Film Makinası

2. Kapalı Devre ve Televizyon

3. Video

4. Filmler (Belgesel filmleri, reklam filmleri, çizgi filmler, deneysel filmler vb.)

8.Teknoloji Destekli Araçlar

1. Etkileşimli Video

2. Uydular

3. Tele Toplantılar

4. Videoteks

5. İnternet

İşte bu materyallerden biri olan çizgi filmler, ilköğretim yaşındaki çocukların dikkatini çekmektedir. Bu ilgiden yararlanılarak çizgi filmler Sosyal Bilgiler derslerinde etkili bir şekilde kullanılabilir (Oruç ve Teymuroğlu, 2016).

2.5.1. Çizgi Film

Bir hareketin bütün evrelerinin önce resimlerinin yapılıp, sonra bunların tek tek filme aktarılmasıyla gerçekleşen filmlere çizgi film denir. Çizgi film tek kare çekebilen bir alıcı ile hareketlerin, çözümlenmiş pozların, çekilmiş resimlerin ya da hareketsiz cisimlerin, göstericide hareket duygusu verecek şekilde yeniden düzenlenmesi şeklindedir.

Özellikle çocuklar birçok kez çizgi film kahramanlarıyla kendilerini özdeşleştirmişlerdir. Bu durum çizgi filmin etkileyiciliğini ortaya koyan önemli bir göstergedir. Çizgi filmlerin hareket kazanmasını sağlayan en etkili faktörlerin başında insan gözündeki ağ tabaka izlenimi denilen göz kusuru gelir. İnsanın gözündeki ağ tabakasına düşen bir nesnenin görüntüsü görme sinirleri ile beyne aktarılır.

Cisim ortadan kaldırılsa bile yansıma hemen kalkmaz, optik sinirleri algılamayı sürdürür. Bu algılama süresi saniyenin onda biri kadar bir zamandır. Bir cismin görüntüsü kaybolmadan diğer cismin görüntüsü ağ tabakasına düşerse göz bu iki görüntüyü

birleştirek hareket halinde görür. Türkiye’de çizgi film 1960’lı yıllarda reklam sektörünün çizgi filme yönelmesiyle uzun sürecek bir yükselişe geçmiştir. Çizgi filmlerin reklam filmlerinde kullanılmasıyla İstanbul Reklam Ajansı, karikatür sanatçıları ile çalışmaya başlamış ve çizgi filmler hazırlatmıştır. Türkiye’deki çizgi filmin bu gelişimi sonucunda 1980’lere gelindiğinde Türk Radyo Televizyon Kurumu (TRT) yayınlarında Türk çizgi filmlerine yer vermeye başlamıştır.

Çizgi diziler normal dizi filmler gibi bölüm bölüm yayınlanan ve her bir bölüm birbiriyle bağlantılı, konu bütünlüğü yapısına sahip görsel öğeleri barındıran filmlerdir diyebiliriz. Çizgi dizilerde kelime, kavram, sözcük örüntüsü ve olaya uygunluk, günlük konuşma diline yakınlık, kelimelerin sürekli tekrarlanması ile çizgi film ve animasyon sinema filmlerin yardımıyla çocuğa kelime öğretilbileceği fikri akla gelebilmektedir.

2.5.2. Çizgi ve Animasyon Filmin Kullanım Alanları

Başlangıçta yalnızca eğlence amaçlı yapılan çizgi film ve animasyon filmler bugün birçok değişik alana yayılmıştır. Bu dağılımda rol oynayan etken, çizgi filmin etki gücü, düşsel dünyası olarak adlandırılabilir. Eğlenceden eğitime, reklam filmlerinden görsel efektlere kadar uzanan birçok alanda çizgi ve animasyon filmin etkinliği gün geçtikçe artmaktadır.

Günümüzde çizgi ve animasyon filmlerin kullanıldığı alanları şu şekilde sıralayabiliriz.

- Sinemalar için tasarlanarak, eğlendirmek amacıyla yapılan uzun metrajlı filmler.
- Sinemalarda gösterilmek amacı ile sınırlı ölçüde üretilen kısa eğlence filmleri.
- Sinema ve televizyon için hazırlanan reklam filmleri.
- Halkla ilişkileri geliştirmek, endüstri, bilim ve teknoloji gibi alanlarda propaganda ya da satış artışını sağlamak için hazırlanan filmler.
- Çocuklar için hazırlanmış olan eğlence ve kukla filmleri.
- Üniversitelerde ve liselerde, öğretim amaçlı kullanılan bilgisayar animasyon filmleri.
- Öğretim kurumlarında, öğrenciler ve sanatçılar tarafından bireysel anlatım ve hareket çalışması biçiminde gerçekleştirilen deneme filmleri.

2.5.3. Eğitim Filmleri

Eğitim amaçlı çizgi filmler ilk kez 1910 yılında Thomas Edison ile başlamıştır. 1927- 1942 yılları arasında Eastman Kodak ve Western Electric şirketleri, eğitici filmlerin yapımına

hız vermişler ve ilköğretim düzeyindeki okullara da dağıtımını yapmışlardır. II. Dünya Savaşı ile birlikte eğitim değeri taşıyan filmlerde bir artış olmuştur.

Eğitim filmleri, kelime haznesini zenginleştirir, bilginin algılanmasında somutluk sağlayarak öğrenmeyi kolaylaştırır, unutmayı azaltır, öğrenciyi güdüler, öğrencinin dikkatini toplar, en önemlisi de hedef davranışlara yaparak yaşayarak ulaşmayı sağlar. Ayrıca düşüncenin kavramlaştırılmasını sağlayarak öğrenim çevresini doğallaştırır. Bu yüzden öğrenme-öğretme sürecinde birçok araç-gereçten faydalanılır.

Özellikle görsel-işitsel araçlar öğrencilerin en fazla dikkatini çeken materyallerdir. Alıcıgüzel (1988)'e göre öğretim amacıyla hazırlanmış filmler, videobantlar, çizgi filmler vb hem görme hem de işitme duyularına hitap ettiği için etkili birer öğretim araçlarıdır. Çizgi filmin eğitim alanında rol oynaması ise çizgi filmin yapısında bulunan görsel düzenlemelere ve hareket ilişkisine dayandırılabilir.

Çizgi filmde konular, gerçekçi bir yaklaşımla verilebileceği gibi karikatürize edilerek de sunulabilmektedir. Böylece eğitim süreci daha eğlenceli bir hale gelir. Çizgi filmin teknik açıdan bütün konuların ve türlerin canlandırılmasına olanak tanıyacak zengin bir yapıya sahip olduğu görüşü hakimdir. Nitekim çocuklar, film türleri içerisinde en çok bilim kurgu ve çizgi filmleri tercih etmektedirler. Çizgi filmin yapısında eğlendirirken öğretmek bulundurulmalıdır.

2.6. İlgili Yöntemle Sözcük Öğretimine Etki Eden Faktörler

Yeni sözcükler üretme ve bu sözcükleri bellekte kalıcı hale getirmek için bireyde çeşitli faktörlerin etkisi ile farklı bir öğrenme çeşidi gerçekleşebilir. Bunun için öğrenmenin geleneksel yöntemden çıkıp farklı bir yöntem ile sağlanması kavramların, yeni sözcüklerin doğmasına ortam hazırlayabilmektedir. Bunun için bazı faktörler vardır bunlar; bağlam, çağrışım, yeni kelime türetmede animasyon ve çizgi film, ilgi uyandırma, zihinsel sembol üretme ve canlandırma...

2.6.1. Bağlam

Bağlam, sadece kelimelerin anlaşılması ile sınırlı bir şey değildir; ses, hareket, imaj, resim gibi birçok olgu ve durumun anlaşılması, yanlış anlaşılması veya hiç anlaşılmaması gene bağlamla ilgilidir. Örneğin; öğretmenin sınıfta masaya kalemlerle vurması öğrencilere bir uyarı anlamı taşır ve öğrenciler bundan, "Susunuz, dinleyiniz, konuşmayınız, dikkat ediniz, buraya bakınız." vb. anlamlar çıkarır.

Sözcük öğretiminde en kritik ve etkili ilkelerden biri ise bağlamdır. Bağlamdan hareketle eğitim ve öğretimin en tesirli ilkesi sözcükte bağlamdır. Eğitimcilerin ve öğretmenlerin öğrencilere verileri aktarırken soyut, kuru, yalın ve düz bir ortamda bilgileri öğretmesi düşüncesinin önüne geçebilmesinin en önemli yolu bağlam ilkelerinin özümsemesiyle mümkün olabilir (Temizkan, 2015).

Oysa bu hareketin yukarıda sıralanan durumlarla ilgili bir anlamı yoktur. Herhangi bir olguda olaylar, durumlar, ilişkiler örgüsü veya bağlantısı, kontekst; bir dil birimini çevreleyen, ondan önce ve sonra gelen, birçok durumda söz konusu birimi etkileyen birim veya birimler bütünü ifade eder.

2.6.2. Çağrışım

Çağrışım, görüntü ve düşüncenin hatırlatılması veya davranışların, düşüncelerin kavramlar arasında zaman ve mekan birliğinin oluşturulmasıyla zihinde canlanması olayıdır. Sözcüklerin oluşturduğu çeşitli kavramlar ve semboller zihninizde canlanmaktadır. Kitap okuyan bir kişi; metinde geçen yer, zaman, olay, kişiler gibi birçok şablonu zihninde canlandırdığı gibi öğrendiği kelimeleri çağrışım yolu ile zenginleştirebilir.

Çağrışımın öğrenme üzerindeki etkileri şu şekilde sıralayabiliriz;

- Sembollerin zihinde adlandırılması.
- Duygu ve düşüncenin kelimeler ile zihinde anlamlandırılması.
- Kelimelerin zenginleştirilmesi.
- Kavramların zihinde canlandırılması.
- Bilgi ve becerinin çağrışım yolu ile anlamlandırılması.
- Yer, mekân ve zamanın kelime öğreniminde çağrışım yolu ile bağlantılaşması.
- Çağrışımın yazılı ve sözlü kelimeler ile etkileşim kurması.
- Olumlu ve olumsuz düşünce ve olayların zihinde çağrışım kurması.
- Okuyucunun zihninde okuduklarına dair çağrışım oluşması.
- Gazete, dergi, kitap, film, dizi film gibi duyu ve düşüncelere hitap eden aktivitelerin zihninizde çağrışım yapması.
- Dili kullanma, şarkı, müzik dinleme ve söyleme için zihninizde çağrışımın

oluşturulması.

Sözcük anlamlarının kalıcılığını sağlayabilmek için; bilginin bellekte depolanması sırasında bellek işlemlerini işlevsel hale getiren, bilginin geri çağrılmasında anımsama işleminin işlevsel olabilmesini sağlayan uygun yöntem, teknik ve ders malzemelerinin kullanıldığı sınıf içi etkinlikler gerekmektedir (Dilidüzgün, 2014).

Kelimenin doğru ve etkili öğretilmesinde çeşitli faktörler rol oynamaktadır. Bu faktörler kısaca şöyledir;

- Kelime zenginliđi.
- Kelimelerin anlamlandırılması ve tanınması.
- Kelimelerin kısa ve uzun süreli depolanması.
- Okuma ve yazmanın iyi olması kelime dağarcığına bağlıdır.
- Kelimelerin iyice anlaşılması ve unutulmaması için tekrarın sürekli yapılması gerekmektedir (Pilavcı, 2014).

2.6.3. Yeni Kelime Öğrenmede Animasyon Film ve Çizgi film

Çocuk ve televizyon kavramlarını aynı anda düşündüğümüzde akla ilk gelen programlar, çizgi filmler ile animasyon filmlerdir. Çizgi filmin kısa bir tanımı řu şekilde ifade edilmiştir; ard arda gelen hareketli resimlerdir. Çizilmiş resimlerin, devinimsiz nesnelerin gösterimi sırasında devinim duygusu verecek biçimde oluşturulması, düzenlenmesi ve filme aktarılması işidir (TDK, 2005).

Çizgi dizi filmler ise, aralarında anlam bağı olan bölümlerden oluşan ve konu bütünlüğü açısından da tam bir düzen olan filmler olarak bilinmektedir. Bu filmlerde daha çok soyut kavramlar somutlaştırılarak görselleştirilmektedir.

Çocukta öğrenme isteğini ve ilgisini arttırmak için mutlaka onların hoşlanacağı aktivitelerin, animasyon filmlerin kullanılmasının sözcüklerin öğretilmesinde olumlu bir pekiştireç olacağı düşünülmektedir.

Öğrencilerin ilk, orta ve lise hatta üniversite dâhil olmak üzere eğlenerek öğrenme fikri animasyon filmlerin doğuşuyla birlikte günümüzde kullanılmaktadır. Kelime öğretimi ve verilecek mesajlar görsel, işitsel ve zihinsel açıdan verilmekte ve günümüzde en etkili öğretim yöntemlerinden biri olarak gösterilmektedir.

Geleneksel kelime öğreniminin ve konu anlatımının günümüzde yeterliliği azalmıştır. Geleneksel öğretim kalıplarının dışına çıkan eğitimcilerin ders verdiği öğrencilerin her açıdan daha başarılı olacağı görülmektedir.

Küçük yaştan başlayan kelime öğretimi çocukların, özellikle 1 ile 4 yaş arası, izlediği çizgi dizilerdeki dil kalıbını ve kelime dağarcığını görsel hafızaya atacaklarından orada verilen dil grameri ve ağız yapısı çok önemlidir. Bu durum çocukların kelime haznesini ve ağız yapısını ciddi anlamda etkilemektedir. Uzman eğitimciler, kelime ve sözcüklerin zihnimizde kalıcı hale gelmesi için iki ile altmış arasında bu kelimelerin tekrar edilerek anlamlarının karşılaştırılması gerektiğini ifade etmişlerdir. Yeni kavram ve sözcüklerin öğrenilmesinde, söz varlığı etkisinin sadece kitap okumakla olamayacağı bunun mutlaka görselle desteklenmesi gerektiği belirtilmektedir.

Öğrencinin bir veya birden fazla sözcüğü öğrenmesi için zamanı oldukça, bol bol kitap okuması, görsel ve yazılı materyallerden faydalanması, dinleme ve izleme yapması içinde yaşadığı ülkenin anadiliyle konuşması ve insanlarla diyalog kurması gerekmektedir.

Animasyon film, dizi film, çizgi film ile kelime öğretiminde diğer ülkelere göre ülkemiz bu öğretim tekniği açısından geriden gelmektedir. Animasyon filmlerin ve çizgi filmlerin çocuklara hitap etmesi, onların ilgilerini ve dikkatlerini çekmesi sayesinde atasözleri ile deyimlerin de anlamlarıyla birlikte öğrenilmeleri kolaylaşmıştır. Bu sayede atasözleri ve deyimlerin içinde geçen filmleri öğrenciler daha kolay anlayabileceklerdir. Bu kelimelerin görsel olarak öğretilmesinin söz varlığına da katkı sağladığı ve öğrencilerin kelime haznesini zenginleştirerek geliştirdiği tespit edilmiştir.

Çizgi film, animasyon filmlerin söz varlığına etkisinin yapılan araştırmalarda elde edilen genel bulguları şu şekildedir;

- Film, çizgi film ve animasyon filmlerin kavramları öğretme açısından öğrenciyi motive ettiği.
- İlgi uyandırdığı.
- Olumlu bir pekiştiren olduğu.
- Stresi azalttığı, dikkat çektiği.
- Dersleri anlamaya olumlu katkısının olduğu.
- Görsellerin hafızaya hitap ettiği ve kalıcılık süresini uzattığı.

- Soyut kavramların daha iyi anlaşılmasına katkı sağladığı.
- Olumlu tutumlar geliştirdiği.
- Karmaşık konular olduğunda animasyon filmler ile daha iyi anlatıldığı ve o konunun öğrenilmesine katkı sağladığı.
- Öğrencilerin derslere karşı olumlu tutum geliştirdiği.
- Öğrencilerin kavram ve kelime hazinesini geliştirdiği
- Birden fazla duyuya hitap ettiği böylece bilginin kalıcılığının arttığı belirlenmiştir.

Çizgi diziler, filmler ile animasyon filmlerin yabancı dil öğrenimi üstünde de olumlu katkısının olduğu, öğrencinin motivasyonunu attırdığı ve kelime hazinesini zenginleştirdiği bilinmektedir(Tünay ve Bursalı, 2019).

2.6.4. İlgi Uyandırma, Kelime Türetme

Kelime türetmek, hemen her dil için olmazsa olmaz bir işlemdir. Bir şeylere isim bulmaya çalışıldığında var olandan esinlenerek değil sıfırdan isim bulmak uzun süren düşünsel bilginin ürünü olarak ortaya çıkabilmektedir. Kelime bulmak da bu kadar zor bir uğraştır. Kelime türetme var olan kelimelere yapılan eklemelerle yeni kelimeler ortaya çıkarma olarak düşünülebilir. Türkçe kelime türetmede en çok yapım ekleri kullanılmaktadır. Örneğin kalem kelimesine eklen -lik eki ile yepyeni bir kelime oluşturulmuş olur ve kalemlik isminde yeni bir kelimeye sahip olabilmekteyiz.

2.6.5. Zihinsel Sembol

Farklı eğitsel ortamlarda edinilen bilgi, işlenmesi aşamasında öğrencinin harcadığı zihinsel çalışma ve kullanılan araçların doğasına ve kullanılan sembol sistemine bağlıdır. Kullanılan aracın sembol sistemi ana bir kaynakçadan gönderilen iletilerin şifresi durumundadır.

Bir iletiyi alıcıya ulaştırmaya yarayan semboller şunlardır;

- Duyurular, sesler ve spotlar
- Semboller ve haritalar
- Film şeritleri ve reklamlar
- Grafik ve slâytlar

- Harfler ve yazılar
- Krokiler ve levhalar
- Formüller ve örnekler

Bir iletiyi dinleyiciye, alıcı olan kişiye ulaştıran sembollerdir.

Sembol sistemleri ve söz dizimlerini kitlelere dağıtan kaynaklar;

Televizyon, bilgisayar sistemleri, video klipler, yazılı ve basılı materyaller, dergi, kitap, gazete, bunların kanalı ile öğrenilmek istenilen bilgi göze ve kulağa hitap ederek öğrenmek isteyenlere ulaşmaktadır.

Birbirinden farklı ortamlarda oluşmuş olan eğitim, özellikle öğrencilerin sosyal-psikolojik ve bilişsel yanları ile etkileşime giren sistemlerin eğitim ve öğretim sürecinde öğrenme ve öğretmede kullanılan uyaranların olduğu ve bu uyaranların alıcıya doğru kanaldan gelmesini doğrudan veya dolaylı olarak öğrenilmesini, kavranılmasını ifade etmektedir.

Günümüz eğitim sisteminde kullanılan eskide kalmış, eğitselliği sınırlı araçların, sınırlılıklarına bağlı olarak tek başına kullanılmaları sonucunda eğitim açısından bireyin etkili öğrenmesinde pek faydasının olmadığı görülmektedir. Bir öğrencinin bulunduğu sınıfta başarılı olması onun diğer sınıflarda başarılı olacağı anlamına gelmemektedir. Ortamların bilgiyi alış ve kalıcı hafızaya atma sürecine etkisi değişmektedir. Bilgi sunulurken öğrencinin buna odaklanarak gerekli veriyi eksiksiz alması ve ara ara anlamadığı yerlerde geri bildirimler yaparak soru sorması bilgiyi özümsemesi açısından önemlidir (Bozkaya, 2001).

Çocukların sözcük hazinelerini geliştirmesi, sözcüklerin bilinen anlamlarının ve ilişkilerinin çözümlenmesi ile yapılabilmektedir. Öğrencilerin öğrendikleri sözcüklerden yeni kelimelere ulaşması çeşitli anlamsal ilişkilerde bulunmaları ile mümkün olabilmektedir. Öğrencilerin anlam ilişkilerini sözcükler arasında bir köprü kurarak resimyazılarının ve görsellerin de eklenme yolu ile sözcüklerin anlamını güçlendireceği düşünülmektedir. Kelime ve görselin dil eğitimi anlamında sözcükleri çağrıştırılarak bir arada verilmesi gerektiği ve resimyazılarının ne kadar çok önemli olduğu görülmektedir. Anlamsal ilişkilendirmede cümlelerin kuruluşu, kelimelerin türetilmesi ve öğretilmesi göz önünde tutulabilmektedir (Takıl, 2015).

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Yöntemi

Araştırmada; kelime ilişkilendirme testleri uygulanarak elde edilen veriler, nicel araştırma yöntemine göre SPSS-21 ile değerlendirilmiş ve elde edilen bulgular olduğu gibi araştırmaya aktarılmıştır.

Bu araştırmanın uygulama kısmı şu yöntem ile sürdürülmüştür;

Araştırmanın uygulaması İstanbul'un Bahçelievler ilçesindeki bir devlet okulunda yapılmıştır. Bu okuldan rastgele 6. sınıf düzeyinde 110 öğrenci seçilmiştir. Çalışmada “ön test-son test kontrol gruplu deneme modeli” kullanılmıştır.

Araştırmanın uygulama yönteminde, iki ayrı animasyon film belirlenmiş bu filmler üç uzman ve emsal yaş grubu 25 bağımsız öğrenci tarafından izlenmiştir. Uzmanlar bu yaş grubu öğrencilerin anlamını bilemeyeceğini düşündükleri kelimeleri, öğrenciler ise izledikleri filmlere dair anlamını bilmedikleri kelimeleri belirlemişlerdir. Oluşan kelime havuzundan her iki film için ortak görüş içeren 30 kelimelik listeler oluşturulmuştur. Her iki film için sırayla aynı işlem basamakları kullanılacak şekilde uygulamalar yapılmıştır.

Kelime listeleri, kelime ilişkilendirme testi olarak hazırlanıp ön test olarak, deney grubu (55 öğrenci) ve kontrol grubu (55 öğrenci) olarak belirlenen iki grup öğrenciye uygulanmıştır. Bu testlerle, öğrencilerin hedef sözcüklerin anlamını bilme durumunu daha net görebilmek adına, sözcüklerin anlamlarını kendilerinin ifade etmesi sağlanmıştır. Yedi gün sonra deney grubuna belirlenen film izletilmiş kontrol grubuna herhangi farklı bir uygulama yapılmamıştır. Yedi gün sonra kelime ilişkilendirme testleri son test olarak her iki gruba tekrar uygulanmıştır.

On dört gün sonra hedef kelimeler farklı soru kalıplarıyla genel karma son test olarak her iki gruba uygulanmıştır. SPSS-21 istatistik programı kullanılarak elde edilen veriler nicel değerlendirme teknikleriyle ve öğrencilerin yaptıkları sözcük/sözcük gruplarına dair tanımlar da araştırmacının görüşleriyle yorumlanmıştır.

3.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi/Çalışma Grubu

Eğitim ve öğretim dönemi (2017-2018) içinde İstanbul ili sınırları içinde yer alan, ortaokullarda eğitim görmekte olan tüm altıncı sınıf öğrencileri çalışmanın evreni oluşturmaktadır.

Çalışmanın örneklemini ve çalışma grubunu; İstanbul Bahçelievler’de bulunan Şehit Mahir Ayabak İmam Hatip Ortaokulu ve bu okulda okuyan rastgele seçilen 110 altıncı sınıf öğrencisi oluşturmaktadır.

3.3. Veri Toplama Araçları

Öğrenci Tanıma Anketi;

Araştırmaya başlarken tüm öğrencilere öğrenci tanıma anketi uygulanmış anketler uzman görüşleri alınarak oluşturulmuş ve bu anketlerde (cinsiyet, yaş, memleket, anaokulu eğitimi alıp almadığı, anne ve baba eğitim bilgisi, anne ve baba mesleği, kardeş sayısı, TV, sinema izleme sıklığı, filmlerde anlamını bilmediği kelimelerin olup olmaması vb) çalışmanın yapılacağı öğrenci gruplarını daha yakından tanımak adına onlara birtakım sorular yöneltilmiştir.

Kelime İlişkilendirme Testi (ön test ve son test);

Belirlenen iki animasyon film, daha önceden belirlenmiş 55’i deney grubuna ve 55’i kontrol grubuna dahil olan öğrencilere izletilerek kelime ilişkilendirme testi ile ön test yapılmış ve bu testlerde hedef öğrencilerin sözcüklerin anlamlarını bilip bilmeme durumu tespit edilmeye çalışılmıştır. Sözcüklerin anlamlarını öğrencilerin ifade etmesi istenmiştir.

Bu testlerle, öğrencilerin hedef sözcüklerin anlamını bilip bilmeme durumunu daha net görebilmek adına, sözcüklerin anlamlarını kendilerinin ifade etmesi sağlanmıştır. Sonrasında, belirlenen filmler deney grubuna izletilerek, aynı kelime ilişkilendirme testi ile anlamı çocuklar tarafından bilinmeyen kavramların öğrenilip öğrenilmediği son test aracılığıyla tespit edilmek istenmiştir. Ön test ile son testin arasındaki farka bakılarak aralarında anlamlı bir farkın olup olmadığı, izlenen filmlerin sözcüklerin öğrenilmesine katkı sağlayıp sağlamadığı saptanmaya çalışılmıştır.

Genel Karma Son Test

Ön test ve son testler arasındaki farklılıklar gözlemlendikten sonra, incelemelerin daha da netleşmesi adına, aynı kavramlara yönelik farklı soru kalıplarıyla oluşturulmuş genel karma bir son test uygulanmıştır.

3.4. Verilerin Analizi

Verilerin analizinde ve çözümlenmesinde nicel çözümlene teknikleri uygulanmıştır. Yapılan uygulama ile öğrencilere yapılan anket ve ön test-son teste verdikleri cevaplar bilgisayara işlenmiş, bulunan veriler veri analiz paket programı olan SPSS-21 ve Microsoft Excel programı kullanılarak çözümlenmiştir.

BÖLÜM IV

BULGULAR

4.1. Çalışma Grubuna Uygulanan Test ve Sonuçlarına İlişkin Bulgular

Tez uygulamalarının çalışma sahası olarak İstanbul Bahçelievler Şehit Mahir Ayabak İ.H.O 6. sınıf öğrencilerinden yararlanılmıştır. Sözcük öğretim çalışmalarına alternatif yöntemler oluşturabilmek adına, öğrencilerin animasyon sinema filmleri izleyerek yeni sözcükler öğrenip öğrenemediği tespit edilmek istenmiştir. İlk olarak; yerli ve yabancı yapımların iki animasyon sinema filmi belirlenmiştir. Bu filmler 3 uzman 25 bağımsız 6.sınıf öğrencisi tarafından izlenmiştir. Uzmanlar belirtilen yaş grubu öğrenciler açısından anlamını bilemeyeceklerini düşündükleri kelimeleri tespit etmişlerdir. 25 öğrenci de aynı şekilde filmi izleyip anlamını bilmedikleri kelimeleri tespit etmiştir. Ortaya çıkan kelime havuzundan ortak görüş içeren 30'ar kelime üzerinde çalışılacak sözcükler olarak listelenmiştir.

Çalışmanın uygulanacağı 55 kontrol grubu, 55 deney grubu öğrencisi cinsiyet ayrımı yapılmadan oluşturulmuştur. Öncelikle onları çalışma açısından önem teşkil edecek hususlarda daha iyi tanıyabilmek için “ÖĞRENCİ TANIMA ANKETİ” uygulanmıştır. Öğrencilerin bir özelliğinin bir başka özelliğine olan etkisi istatistiklendirilmiştir. Devamında; her iki film için de sözcük listeleri ‘ÖN TEST’ olarak kontrol ve deney gruplarına sorulup kelimeleri bilip bilmeme düzeyleri tespit edilmiştir. Sonra deney gruplarına filmler izletilip bu kelimelerle filmde karşılaşmaları sağlanmıştır. Kontrol grupları filmi izlememiştir.

Bir süre sonra aynı kelime listeleri ‘SON TEST’ olarak her iki gruba da yeniden sorulmuştur. Bir süre daha beklenip her iki gruba da aynı kelimeler tekrar, bu defa farklı soru kalıplarıyla ‘GENEL SON TEST’ olarak sorulmuştur. Sonuçlar istatistiğe dökülmüştür. Öğrencilerin animasyon sinema filmleri izleyerek yeni sözcükler öğrenip öğrenemediği tespit edilmek istenmiştir. Bu çalışmanın araştırılmasında nicel bulgulardan elde edilen verilerin yazılma aşamasında elektronik geri bildirim ve geri bildirim kontrol ve deney grubunu kıyaslanması için T testi değerleri verilerin analizini oluşturmaktadır. Verilerin Analizde kullanılan Kolmogorov-Smirnov ($p > ,05$) ve Shapiro-Wilk ($p > ,05$)

testlerine bakılarak elde edilen bulguların sonucunun parametrik olduğu görülmüştür. Elde edilen bu sonuçlardan yola çıkarak elde edilen verilerin analizinde T testi uygulanmıştır.

4.2. Öğrenci Tanıma Anketi, Analiz ve Bulunan Bulgular

Tablo 3

Öğrenci Tanıma Anketi Analizi Cinsiyet Durumu

Grubu	Kız		Erkek		Toplam	
	f	%	f	%	F	%
Deney	26	47,3%	29	52,7%	55	100,0%
Kontrol	29	52,7%	26	47,3%	55	100,0%
Toplam	55	50,0%	55	50,0%	110	100,0%

Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin cinsiyetlerinin birbirine yakın olduğu görülmektedir. Deney grubunda erkeklerin (f=29 %52,7), kontrol grubunda kızların (f=29 %52,7) daha fazla olduğu görülmektedir. Toplama bakıldığında ise kız ve erkek öğrenci sayısı (f=55 %50) birbirine eşittir.

Tablo 4

Deney Grubu Öğrencilerinin Cinsiyetlerine Göre Buz Devri Filmi Son Test Puanlarının Kruskal Wallis H Testi Sonucu

Cinsiyet	N	Sıra Ortalaması	sd	X ²	P
Kız	26	24,44	1	2,43	,119
Erkek	29	31,19			

Deney grubundaki öğrencilerin Buz Devri Filmi son testinden aldıkları puanların cinsiyetlerine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı görülmektedir.

($\chi^2(1) = 2,43$ $p > 0,5$). Bu bulgu öğrencilerin cinsiyetlerine göre Buz Devri Filmi son testinden elde ettikleri puanların farklılaşmadığını göstermektedir.

Tablo 5

*Deney Grubu Öğrencilerinin Cinsiyetlerine Göre Evliya Çelebi Filmi**Son Test Puanlarının Kruskal Wallis H Testi Sonucu*

Cinsiyet	N	Sıra Ortalaması	Sd	X2	P
Kız	29	22,60	1	5,62	0,18
Erkek	26	32,84			

Deney grubundaki öğrencilerin Evliya Çelebi Filmi son testinden aldıkları puanların cinsiyetlerine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı görülmektedir.

($\chi^2(1) = 5,62$ $p > 0.5$). Bu bulgu öğrencilerin cinsiyetlerine göre Evliya Çelebi Filmi son testinden elde ettikleri puanların farklılaşmadığını göstermektedir.

Tablo 6

*Kontrol Grubu Öğrencilerinin Cinsiyetlerine Göre Buz Devri Filmi**Son Test Puanlarının Kruskal Wallis H Testi Sonucu*

Cinsiyet	N	Sıra Ortalaması	sd	x2	P
Kız	29	32,43	1	4,71	030
Erkek	26	23,06			

Kontrol grubundaki öğrencilerin Buz Devri Filmi son testinden aldıkları puanların cinsiyetlerine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı görülmektedir.

($\chi^2(1) = 4,71$ $p > 0.5$). Bu bulgu öğrencilerin cinsiyetlerine göre Buz Devri Filmi son testinden elde ettikleri puanların farklılaşmadığını göstermektedir.

Tablo 7

*Kontrol Grubu Öğrencilerinin Cinsiyetlerine Göre Evliya Çelebi Filmi
Son Test Puanlarının Kruskal Wallis H Testi Sonucu*

Cinsiyet	N	Sıra Ortalaması	sd	x ²	P
Kız	29	33,88	1	8,27	0,04
Erkek	26	21,44			

Kontrol grubundaki öğrencilerin Evliya Çelebi Filmi son testinden aldıkları puanlar cinsiyetlerine göre anlamlı bir şekilde farklılık göstermektedir.

($x^2(1) = 8,27$ $p < 0.5$). Bu bulgu öğrencilerin cinsiyetlerine göre Evliya Çelebi Filmi son testinden elde ettikleri puanlar farklılık göstermektedir.

4.3. Çalışma Grubu Deney ve Kontrol Grubu Baba Öğrenim Durumları Analiz ve Bulunan Bulgular

Tablo 8

Deney ve Kontrol Grubu Baba Öğrenim Durumları

Grubu	İlkokul		Ortaokul		Lise		Üniversite		Y.lisans Doktora		Toplam	
	F	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Deney	11	20,0%	10	18,2%	10	18,2%	23	41,8%	1	1,8%	55	100,0
Kontrol	18	32,7%	11	20,0%	14	25,5%	12	21,8%	0	0,0%	55	100,0
Toplam	29	26,4%	21	19,1%	24	21,8%	35	31,8%	1	0,9%	110	100,0

Deney grubundaki öğrencilerin babalarının öğrenim durumları incelendiğinde deney grubunda hiç okula gitmeyen bulunmamakta, ilkokul mezunu olanlar (f=11 %20,0), ortaokul mezunu olanlar (f=10 %18,2),lise mezunu olanlar (f=10 %18,2), yüksekokul veya üniversite mezunu olanlar(f=23 %41,8), yüksek lisans veya doktora mezunu (f=1 %1,8)şeklinde dağılım göstermektedir.

Kontrol grubunda ise öğrencilerin annelerinin öğrenim durumları incelendiğinde kontrol grubunda ilkokul mezunu olanlar (f=18 %32,7), ortaokul mezunu olanlar (f=11 %20,0),lise mezunu olanlar (f=14 %25,5), yüksekokul veya üniversite mezunu olanlar(f=12 %21,8)şeklinde dağılım gösterirken hiç okula gitmeyen ve yüksek lisans veya doktora mezunu kimse bulunmamaktadır.

Tablo 9

Deney Grubu Öğrencilerinin Baba Öğrenim Durumuna Göre Buz Devri Filmi Son Test Puanlarının Kruskal Wallis H Testi Sonucu

Baba Öğrenim Durumu	N	Sıra Ortalaması	Sd	x2	P
İlkokul	11	24,73			
Ortaokul	10	17,55			
Lise	10	29,60	4	7,68	,104
Üniversite	23	33,59			
Y.lisans-d	1	24,00			

Deney grubundaki öğrencilerin Buz Devri Filmi son testinden aldıkları puanların babalarının öğrenim durumları arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir($x^2(4) = 7,68$ $p>0.5$).

Bu bulgu öğrencilerin baba öğrenim durumlarına göre Buz Devri Filmi son testinden elde ettikleri puanların farklılaşmadığını göstermektedir.

Tablo 10

Deney Grubu Öğrencilerinin Baba Öğrenim Durumuna Göre Evliya Çelebi Filmi Son Test Puanlarının Kruskal Wallis H Testi Sonucu

Baba Öğrenim Durumu	N	Sıra Ortalaması	Sd	x²	P
İlkokul	11	20,91			
Ortaokul	10	18,20	4	7,68	,104
Lise	10	32,90			
Üniversite	23	33,63			
Y.lisans-d	1	25,50			

Deney grubundaki öğrencilerin Evliya Çelebi Filmi son testinden aldıkları puanların babalarının öğrenim durumları arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir ($x^2(4) = 7,68$ $p>0.5$). Bu bulgu öğrencilerin baba öğrenim durumlarına göre Evliya Çelebi Filmi son testinden elde ettikleri puanların farklılaşmadığını göstermektedir.

Tablo 11

Kontrol Grubu Öğrencilerinin Baba Öğrenim Durumuna Göre Buz Devri Filmi Son Test Puanlarının Kruskal Wallis H Testi Sonucu

Baba Öğrenim Durumu	N	Sıra Ortalaması	Sd	x²	P
İlkokul	18	26,36			
Ortaokul	11	28,68	3	,296	,961
Lise	14	28,50			
Üniversite	12	29,25			

Kontrol grubundaki öğrencilerin Buz Devri Filmi son testinden aldıkları puanların babalarının öğrenim durumları arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir ($x^2(3) = ,296$ $p>0.5$). Bu bulgu öğrencilerin baba öğrenim durumlarına göre Buz Devri Filmi son testinden elde ettikleri puanların farklılaşmadığını göstermektedir.

Tablo 12

Kontrol Grubu Öğrencilerinin Baba Öğrenim Durumuna Göre Evliya Çelebi Filmi Son Test Puanlarının Kruskal Wallis H Testi Sonucu

Baba Öğrenim Durumu	N	Sıra Ortalaması	Sd	x²	P
İlkokul	18	29,44	3	,519	,915
Ortaokul	11	28,95			
Lise	14	25,54			
Üniversite	12	27,83			

Kontrol grubundaki öğrencilerin Evliya Çelebi Filmi son testinden aldıkları puanların babalarının öğrenim durumları arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir ($x^2(3) = ,519$ $p>0.5$). Bu bulgu öğrencilerin baba öğrenim durumlarına göre Evliya Çelebi Filmi son testinden elde ettikleri puanların farklılaşmadığını göstermektedir.

4.4. Çalışma Grubu Deney ve Kontrol Grubu Anne Öğrenim Durumları Analiz ve Bulunan Bulgular

Tablo 13

Deney ve Kontrol Grubu Anne Öğrenim Durumları

Grubu	Hiç												Toplam	
	Okula Gitmem iş		İlkokul		Ortaokul		Lise		Üniversite		Y.lisas Doktora			
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	F	%
Deney	2	3,6%	18	32,7%	9	16,4%	17	30,9%	8	14,5%	1	1,8%	55	100,0%
Kontrol	0	0,0%	24	43,6%	15	27,3%	10	18,2%	6	10,9%	0	0,0%	55	100,0%
Toplam	2	1,8%	42	38,2%	24	21,8%	27	24,5%	14	12,7%	1	0,9%	110	100,0%

Deney grubundaki öğrencilerin annelerinin öğrenim durumları incelendiğinde deney grubunda hiç okula gitmeyenler ($f=2$ %3,6), ilkokul mezunu olanlar ($f=18$ %32,7),

ortaokul mezunu olanlar (f=9 %16,4),lise mezunu olanlar (f=17 %30,9), yüksekokul veya üniversite mezunu olanlar(f=8 %14,5), yüksek lisans veya doktora mezunu (f=1 %1,8)şeklinde dağılım göstermektedir. Kontrol grubunda ise öğrencilerin annelerinin öğrenim durumları incelendiğinde kontrol grubunda ilkokul mezunu olanlar (f=24 %43,6), ortaokul mezunu olanlar (f=15 %27,3),lise mezunu olanlar (f=10 %18,2), yüksekokul veya üniversite mezunu olanlar(f=6 %10,9)şeklinde dağılım gösterirken hiç okula gitmeyen ve yüksek lisans veya doktora mezunu kimse bulunmamaktadır.

Tablo 14

Deney Grubu Öğrencilerinin Anne Öğrenim Durumuna Göre Buz Devri Filmi

Son Test Puanlarının Kruskal Wallis H Testi Sonucu

Anne Öğrenim Durumu	N	Sıra Ortalaması	sd	x2	p
Hiç Okul	2	22,00			
İlkokul	18	24,03			
Ortaokul	9	26,78	5	6,50	260
Lise	17	31,00			
Üniversite	8	36,44			
Y.lisans-d	1	4,00			

Deney grubundaki öğrencilerin Buz Devri Filmi son testinden aldıkları puanların annelerinin öğrenim durumları arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir

($x^2(5) = 6,50$ $p>0.5$). Bu bulgu öğrencilerin anne öğrenim durumlarına göre Buz Devri Filmi son testinden elde ettikleri puanların farklılaşmadığını göstermektedir.

Tablo 15

Deney Grubu Öğrencilerinin Anne Öğrenim Durumuna Göre Evliya Çelebi Filmi Son Test Puanlarının Kruskal Wallis H Testi Sonucu

Anne Öğrenim Durumu	N	Sıra Ortalaması	sd	x2	p
Hiç Okul	2	17,50			
İlkokul	18	21,83			
Ortaokul	9	27,72	5	8,71	,121
Lise	17	32,26			
Üniversite	8	37,75			
Y.lisans-d	1	12,00			

Deney grubundaki öğrencilerin Evliya Çelebi Filmi son testinden aldıkları puanların annelerinin öğrenim durumları arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir ($\chi^2(5) = 8,71$ $p > 0.5$). Bu bulgu öğrencilerin anne öğrenim durumlarına göre Evliya Çelebi Filmi son testinden elde ettikleri puanların farklılaşmadığını göstermektedir.

Tablo 16

Kontrol Grubu Öğrencilerinin Anne Öğrenim Durumuna Göre Evliya Çelebi Filmi Son Test Puanlarının Kruskal Wallis H Testi Sonucu

Anne Öğrenim Durumu	N	Sıra ortalaması	sd	x2	p
İlkokul	24	24,90			
Ortaokul	15	32,27	3	2,01	,569
Lise	10	29,05			
Üniversite	6	28,00			

Kontrol grubundaki öğrencilerin Buz Devri Filmi son testinden aldıkları puanların annelerinin öğrenim durumları arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir

($\chi^2(3) = 2,01$ $p>0.5$). Bu bulgu öğrencilerin anne öğrenim durumlarına göre Buz Devri Filmi son testinden elde ettikleri puanların farklılaşmadığını göstermektedir.

Tablo 17

Kontrol Grubu Öğrencilerinin Anne Öğrenim Durumuna Göre Buz Devri Filmi Son Test Puanlarının Kruskal Wallis H Testi Sonucu

Anne Öğrenim Durumu	N	Sıra Ortalaması	sd	χ^2	p
İlkokul	24	26,06	3	1,94	,583
Ortaokul	15	32,87			
Lise	10	26,95			
Üniversite	6	25,33			

Kontrol grubundaki öğrencilerin Evliya Çelebi Filmi son testinden aldıkları puanların annelerinin öğrenim durumları arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir ($\chi^2(3) = 1,94$ $p>0.5$).

Bu bulgu öğrencilerin anne öğrenim durumlarına göre Evliya Çelebi Filmi son testinden elde ettikleri puanların farklılaşmadığını göstermektedir.

4.5. Çalışma Grubu Deney ve Kontrol Grubu Anne Meslek Durumları Analiz ve Bulunan Bulgular

Tablo 18

Deney ve Kontrol Grubu Anne Meslek Durumları

Grubu	Ev hanımı		Serbest Meslek		Memur		Esnaf		Toplam	
	f	%	F	%	f	%	f	%	f	%
Deney	47	85,5%	3	5,5%	5	9,1%	0	0,0%	55	100,0%
Kontrol	51	92,7%	2	3,6%	1	1,8%	1	1,8%	55	100,0%

Toplam	98	89,1%	5	4,5%	6	5,5%	1	0,9%	110	100,0%
---------------	----	-------	---	------	---	------	---	------	-----	--------

Deney grubundaki öğrencilerin anne meslekleri incelendiğinde deney grubunda ev hanımı (f=47 %85,5), serbest meslek (f=3 %5,5), memur (f=5 %9,1) şeklinde dağılım gösterirken annesi esnaf olan hiç kimse yoktur. Kontrol grubunda ise ev hanımı (f=51 %92,7), serbest meslek (f=2 %3,6), memur (f=1 %1,8), esnaf (f=1 %1,8) olarak dağılım göstermektedir.

Tablo 19

Deney Grubu Öğrencilerinin Anne Mesleğine Göre Buz Devri Filmi

Son Test Puanlarının Kruskal Wallis H Testi Sonucu

Anne Mesleği	N	Sıra Ortalaması	sd	x2	p
Ev Hanımı	47	28,27			
Serbest	3	18,17	2	1,37	,504
Memur	5	31,40			

Deney grubundaki öğrencilerin Buz Devri Filmi son testinden aldıkları puanların annelerinin mesleği arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir ($\chi^2(2) = 1,37 p > 0.5$). Bu bulgu öğrencilerin anne mesleğine göre Buz Devri Filmi son testinden elde ettikleri puanların farklılaşmadığını göstermektedir.

Tablo 20

Deney Grubu Öğrencilerinin Anne Mesleğine Göre Evliya Çelebi

Filmi Son Test Puanlarının Kruskal Wallis H Testi Sonucu

Anne mesleği	N	Sıra Ortalaması	sd	x2	p
Ev Hanımı	47	28,27			
Serbest	3	23,50	2	,66	,718
Memur	5	23,90			

Deney grubundaki öğrencilerin Evliya Çelebi Filmi son testinden aldıkları puanların annelerinin mesleği arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir

($\chi^2(2) = ,66$ $p>0,5$). Bu bulgu öğrencilerin anne mesleğine göre Evliya Çelebi Filmi son testinden elde ettikleri puanların farklılaşmadığını göstermektedir.

Tablo 21

Kontrol Grubu Öğrencilerinin Anne Mesleğine Göre Buz Devri Filmi Son Test Puanlarının Kruskal Wallis H Testi Sonucu

Anne mesleği	N	Sıra Ortalaması	sd	χ^2	p
Ev hanımı	51	28,17			
Serbest	2	28,25	3	1,59	,662
Memur	1	37,00			
Esnaf	1	10,00			

İncelendiğinde kontrol grubundaki öğrencilerin Buz Devri Filmi son testinden aldıkları puanların annelerinin mesleği arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir

($\chi^2(3) = 1,59$ $p>0,5$). Bu bulgu öğrencilerin anne mesleğine göre Buz Devri Filmi son testinden elde ettikleri puanların farklılaşmadığını göstermektedir.

Tablo 22

Kontrol Grubu Öğrencilerinin Anne Mesleğine Göre Evliya Çelebi Filmi Son Test Puanlarının Kruskal Wallis H Testi Sonucu

Anne Mesleği	N	Sıra Ortalaması	sd	χ^2	p
Ev Hanımı	51	27,03			
Serbest	2	48,25	3	3,57	,311
Memur	1	30,50			
Esnaf	1	34,50			

Kontrol grubundaki öğrencilerin Evliya Çelebi Filmi son testinden aldıkları puanların annelerinin mesleği arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir

($\chi^2(3) = 3,57$ $p>0,5$).

Bu bulgu öğrencilerin anne mesleğine göre Evliya Çelebi Filmi son testinden elde ettikleri puanların farklılaşmadığını göstermektedir.

4.6. Çalışma Grubu Deney ve Kontrol Grubu Kardeş Sayısı Durumları Analiz ve Bulunan Bulgular

Tablo 23

Deney ve Kontrol Grubu Kardeş Sayısı Durumları

Grubu	Kardeşim Yok		İki Kardeş		Üç ve Fazlası		Toplam	
	f	%	F	%	f	%	f	%
Deney	2	3,6%	28	50,9%	25	45,5%	55	100,0%
Kontrol	3	5,5%	29	52,7%	23	41,8%	55	100,0%
Toplam	5	4,5%	57	51,8%	48	43,6%	110	100,0%

Deney grubundaki öğrencilerin kardeş sayıları incelendiğinde deney grubunda kardeşi olmayanlar (f=2 %3,6), iki kardeş olanlar (f=28 %50,9), üç ve daha fazla kardeşi olanlar (f=25 %45,5), şeklinde dağılım göstermektedir. Kontrol grubundaki öğrencilerin kardeş sayıları incelendiğinde kontrol grubunda kardeşi olmayanlar (f=3 %5,5), iki kardeş olanlar (f=29 %52,7), üç ve daha fazla kardeşi olanlar (f=23 %41,8) şeklinde dağılım göstermektedir.

Tablo 24

Deney Grubu Öğrencilerinin Kardeş Sayısına Göre Buz Devri Filmi

Son Test Puanlarının Kruskal Wallis H Testi Sonucu

Kardeş Sayısı	N	Sıra Ortalaması	sd	x ²	p
Yok	2	33,25			
İki	28	31,64	2	3,64	,162
Üç Fazlası	25	23,50			

Deney grubundaki öğrencilerin Buz Devri Filmi son testinden aldıkları puanlar ile kardeş sayıları arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir

($\chi^2(2) = 3,64$ $p > 0.5$). Bu bulgu öğrencilerin kardeş sayılarına göre Buz Devri Filmi son testinden elde ettikleri puanların farklılaşmadığını göstermektedir.

Tablo 25

Deney Grubu Öğrencilerinin kardeş sayısına Göre Evliya Çelebi Filmi

Son Test Puanlarının Kruskal Wallis H Testi Sonucu

Kardeş Sayısı	N	Sıra Ortalaması	sd	χ^2	P
Yok	2	40,50			
İki	28	29,20	2	1,91	,385
Üç fazlası	25	25,66			

Deney grubundaki öğrencilerin Evliya Çelebi Filmi son testinden aldıkları puanlar ile kardeş sayıları arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir

($\chi^2(2) = 1,91$ $p > 0.5$). Bu bulgu öğrencilerin kardeş sayılarına göre Evliya Çelebi Filmi son testinden elde ettikleri puanların farklılaşmadığını göstermektedir.

Tablo 26

Kontrol Grubu Öğrencilerinin Kardeş Sayısına Göre Buz Devri Filmi

Son Test Puanlarının Kruskal Wallis H Testi Sonucu

Kardeş Sayısı	N	Sıra Ortalaması	sd	χ^2	P
Yok	3	18,50			
İki	29	28,60	2	1,12	,571
Üç fazlası	23	28,48			

Kontrol grubundaki öğrencilerin Buz Devri Filmi son testinden aldıkları puanlar ile kardeş sayıları arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir

($\chi^2(2) = 1,12$ $p > 0.5$). Bu bulgu öğrencilerin kardeş sayılarına göre Buz Devri Filmi son testinden elde ettikleri puanların farklılaşmadığını göstermektedir.

Tablo 27

Kontrol Grubu Öğrencilerinin Kardeş Sayısına Göre Evliya Çelebi Filmi Son Test Puanlarının Kruskal Wallis H Testi Sonucu

Kardeş Sayısı	N	Sıra Ortalaması	sd	x2	P
Yok	3	30,67			
İki	29	29,79	2	1,05	,589
Üç fazlası	23	25,39			

Kontrol grubundaki öğrencilerin Evliya Çelebi Filmi son testinden aldıkları puanlar ile kardeş sayıları arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir

($x^2(2) = 1,05$ $p > 0.5$). Bu bulgu öğrencilerin kardeş sayılarına göre Evliya Çelebi Filmi son testinden elde ettikleri puanların farklılaşmadığını göstermektedir. Bu sonuçlar kelime öğretiminde animasyon film izlemenin geleneksel yöntemle göre daha etkili olduğu sonucuna ulaşmamızı sağlamaktadır.

4.7. Çalışma Grubu Deney ve Kontrol Grubu Ön Test-Son Test Analiz ve Bulunan Bulgular

Tablo 28

Buz Devri Deney ve Kontrol Grubu Ön Test Değerleri

Ön Test	N	Ortalama	Standart Sapma	sd	T	P
Deney	55	17,74	10,77			
Kontrol	55	16,23	7,64	108	,847	,399

Tablo 28'e bakıldığında ön testin başarı puanlarının arasında deney grubunun ve kontrol grubunun aralarında anlamlı bir farkın olmadığı ortaya çıkmıştır ($t_{108} = ,847$; $p > ,05$).

Deney grubunun ön testlere bakıldığında başarı ortalama puanı ($\bar{X}=17,74$), kontrol grubunun başarı ortalamasının puanı ($\bar{X}=16,23$), 1,51 puan fazla olduğu görülmektedir.

Bunun sonucunda uygulama öncesi deney ve kontrol grubunun birbirlerine eş değer olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır.

Tablo 29

Deney Grubu Buz Devri Ön Test ve Son Test Değerleri

Deney Grubu	N	Ortalama	Standart Sapma	sd	t	P
Ön test	55	17,74	10,77			
Son test	55	36,30	11,72	54	12,217	,000

Tablo Yirmi dokuz da uygulama öncesi deney grubun, uygulama öncesinde başarı puan ortalamaları ile uygulama sonrasında puan ortalamalarında arasında uygulama sonrası yapılan son test sonrası anlamlı değişiklikler, farklılıklar görülmektedir.

($t_{54}=12,217$; $p < ,05$). Yukarıdaki tabloda görüldüğü üzere deney grubu uygulama öncesinde başarı puan ortalaması ($\bar{X}=17,74$) , uygulama sonrasında ise başarı puan ortalaması ($\bar{X}=36,30$) olarak görülmüştür.

Ön ve son test deney grubu arasında başarı puan ve ortalama ortaya çıkan farkın uygulama sonrasında uygulanan son test lehine 18.56 puan olarak bulunmuştur. Böylece kelime öğretiminde animasyon film izlemenin etkili olduğunu göstermektedir.

Tablo 30

Kontrol Grubu Buz Devri Ön Test ve Son Test Değerleri

Kontrol grubu	N	Ortalama	Standart Sapma	sd	t	p
Ön test	55	16,23	7,64			
Son test	55	16,96	7,42	54	15,741	,000

Uygulama öncesi kontrol grubunun uygulam öncesi başarı puan ortalamasının uygulama sonrasında başarı puan ortalamasının arasında uygulama sonrasında yapılmış olan son test açısından anlamlı farklılıklar görülmüştür ($t_{54}= 15,741$; $p < ,05$).

Kontrol grubunun uygulama sonrasında başarı ortalaması ($\bar{X}=16,23$), uygulama ile başarı puan ortalaması ($\bar{X}=16,96$) son test lehine 0,7'lik bir anlamlı fark vardır.

Farkın az olması kelime öğretiminde geleneksel yöntemin, animasyon film izleyerek kelime öğrenme yönteminden daha az etkili olduğu sonucuna ulaşmamızı sağlamaktadır.

Tablo 31

Buz Devri Deney ve Kontrol Grubu Son Test Değerleri

Son test	N	Ortalama	Standart Sapma	Sd	t	P
Deney	55	36,30	11,72			
Kontrol	55	16,96	7,42	108	10,333	,000

Son test sonuçları kontrol ve deney grupları arasındaki değerleri görülmektedir. Uygulanan son test değerleri bize kontrol ve deney grupları başarı puan ortalamaları arasında gözle görülebilen anlamlı farklılığın oluştuğunu göstermektedir ($t_{108}= 10,333$; $p < ,05$).

Bulunan son testlerin deney gurubundaki değerlere bakıldığında, deney grubunun başarı puan ortalaması şu şekildedir($\bar{X}=36,30$), kontrol gurubunda ise başarı puan ortalaması şu şekildedir ($\bar{X}=16,96$) bu değerler ortaya çıkmıştır. Yapılan son testlerde iki grubun arasındaki başarı puan ortalaması farklarına bakıldığında ise farkın deney grubu açısından onun lehine (19,34) puan bulunduğu görülmüştür. Bu fark kelime öğretiminde animasyon film izlemenin geleneksel yönteme göre daha etkili olduğu sonucuna ulaşmamızı sağlamaktadır.

Tablo 32

Evliya Çelebi Deney ve Kontrol Grubu Ön Test Değerleri

Ön Test	N	Ortalama	Standart Sapma	Sd	t	p
Deney	55	25,10	11,26	108	1,590	,115
Kontrol	55	22,00	9,12			

Tablo incelendiğinde ise kontrol ve deney grupları ön test başarı puanları arasındaki sonucun anlamlı bir farklılığın, büyük bir değişikliğin olmadığı görülmüştür ($t_{108} = 1,590$; $p > ,05$).

Yapılan ön testlerde deney grubunun başarı puan ortalamasının ($\bar{X}=25,10$), kontrol grubu başarı puan ortalamasının ($\bar{X}=22,00$), 3,10 puan fazla olduğu görülmektedir. Uygulama öncesinde iki grupta eşit değerlere sahip olduğu sonucuna ulaşmamızı sağlamıştır.

Tablo 33

Deney Grubu Evliya Çelebi Ön Test ve Son Test Değerleri

Deney Grubu	N	Ortalama	Standart Sapma	sd	t	P
Ön test	55	25,10	11,26			
Son test	55	38,74	11,99	54	16,527	,000

Tabloya bakıldığında Deney grubunda bulunan uygulama öncesi başarı puan ortalamaları ile uygulama yapıldıktan sonra başarı puan ortalaması arasında uygulama sonrasında yapılan son test açısından tabloda anlamlı farklılıklar görülmüştür ($t_{54}=16,527$; $p < ,05$).

Bulunan sonuçlar tabloya bakıldığında deney grubunun uygulama öncesinde başarı puan ortalaması ise ($\bar{X}=25,10$) , uygulama yapıldıktan sonra başarı puan ortalamasının ($\bar{X}=38,74$) olarak görülmüştür.

Deney grubu son ve ön testler arasındaki başarı puan ortalama farkı yapılan uygulama sonucunda son test lehine (13.64) puan olarak bulunmuştur. Böylece kelime öğretiminde animasyon film izlemenin etkili olduğunu göstermektedir.

Tablo 34

Kontrol Grubu Evliya Çelebi Ön Test ve Son Test Değerleri

Kontrol grubu	N	Ortalama	Standart Sapma	sd	t	P
Ön test	55	22,00	9,12			
Son test	55	22,90	9,20	54	17,877	,000

Tabloya bakıldığında kontrol grubunda bulunan uygulama öncesi başarı puan ortalamaları ile uygulama yapıldıktan sonra başarı puan ortalaması arasında uygulama sonrasında yapılan son test açısından tabloda anlamlı farklılıklar görülmüştür ($t_{54} = 17,877$; $p < ,05$).

Tablo dokuzda kontrol grubunun uygulama yapılmadan önceki başarı puan ortalaması ($\bar{X}=22,00$), kontrol grubu uygulaması yapıldıktan sonra başarı puan ortalaması ise ($\bar{X}=22,90$) arasında yapılan son test lehine 0,9 puan farkı görülmüştür. Puan ortalamalarındaki farkın az olması kelime öğretiminde geleneksel yöntemin, animasyon film izleyerek kelime öğrenme yönteminden daha az etkili olduğu sonucuna ulaşmamızı sağlamaktadır.

Tablo 9'e bakıldığında kontrol grubunda bulunan uygulama öncesi başarı puan ortalamaları ile uygulama yapıldıktan sonra başarı puan ortalaması arasında uygulama sonrasında yapılan son test açısından tabloda anlamlı farklılıklar görülmüştür

Tablo 35

Evliya Çelebi Deney ve Kontrol Grubu Son Test Değerleri

Son test	N	Ortalama	Standart Sapma	sd	t	P
Deney	55	38,74	11,99	108	7,768	,000
Kontrol	55	22,90	9,20			

Tablo da bulunan verilere göz atıldığında kontrol ve deney grubu arasındaki son testlere ulaşılmaktadır. Yapılan son test verilenlerine bakıldığında iki grubunda (deney-kontrol) başarı puan ortalamaları arasında gözle görülür anlamlı farkın olduğu sonucuna ulaşılmıştır ($t_{108} = 7,768$; $p < ,05$).

Son test değerlerine göre Deney grubu başarı puan ortalaması ($\bar{X}=38,74$), kontrol grubunun başarı puan ortalaması ise ($\bar{X}=22,90$) olarak ortaya çıkmıştır. Yapılan son testlerde deney ve kontrol grubunun başarı puan ortalamaları farklarına bakıldığında bu farkın Deney grubu lehine (15,84) olduğu görülmüştür.

Genel Son Test Yorumu

Son işlem olarak deney ve kontrol grubuna uygulanan ön test ve son testlerde sorulan 60 sözcükten oluşan çoktan seçmeli, boşluk doldurma, eşleştirmeden oluşan 30 soruluk bir genel son test yapılmıştır. Bu test uygun puan dağılımı yapılarak 100 puan üzerinden değerlendirilmiştir.

Bu test sonucunda kontrol grubu öğrencilerinin not ortalaması 76,09 deney grubu öğrencilerinin not ortalaması 87,03 olarak tespit edilmiştir. Aradaki anlamsal fark, film izleyerek sözcük öğrenme yönteminin sözcük ve kavram gelişimindeki önemini gösteriyor. Sorumlulukları üstlenmelidir. Ayrıca ödev verirken öğretim programını da göz önünde bulundurmak gerekir (Kütükte, 2010).

Ödev verilmesi süreci, ödev uygulaması sürecinin önemli parçalarından biridir. Ödevler verilirken göz önüne alınması gereken hususlar olduğu söylenebilir. Ödevlerin öğrenci seviyesine uygun olması, ödevlerin uygun zamanda ve uygun miktarda verilmesi, öğrencilerin ilgi ve seviyelerinin göz önünde bulundurulması, ödevlerin amaçlarının belirlenmesi, öğrencilerin araştırma yapmalarına katkı sağlayacak ve yaratıcılıklarını

ortaya çıkaracak ödevlerin verilmesi gibi hususlar dev uygulaması sürecinde dikkat edilmesi gereken hususların en başında geldiği ifade edilebilir. Bunların yanında dev verirken đretim programlarının göz önünde bulundurulması, işlenen konuya göre ödevlerin tercih edilmesi, amacı dışında ödevler verilmemesi gibi noktalar da dev verilmesi sürecinde dikkat edilmesi gereken önemli noktalar arasında olduğu ifade edilebilir.

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1. Ortaokul Öğrencilerine hitap eden animasyon, sinema filmlerinin çocuğun söz varlığına etkisi ile bulunan sonuçlar ve Tartışma

Animasyon film, çizgi film, sinema ve dizilerle söz varlığının zenginleştirilmesi, izleme-dinleme ve okuma ile oluşan söz varlığının tüm birleşenlerinin zihinde korunumu sayesinde, kelimelere ilişkin çağrışımlar güçlenmekte böylelikle zihindeki söz varlığı zenginleşmektedir. Sözcük ve kavramların öğretiminde animasyon filmlerin, televizyon programlarının da kullanılması ile öğrencinin öğrenme süreci kontrol edilmekte ve öğrenmenin kalıcılığı sağlanabilmektedir. Okullarda alışılmışın dışına çıkarak öğrencilere yeni bilgi ve kelimelerin öğretilmesi için çok farklı uygulamalar ve çalışmalar yapılmaktadır. Bu çalışmalar öğrenciler için zevk alarak, sıkılmadan, eğlenerek öğrenmeleri onların ilgilerini arttıran ve isteklerini uyandıran yeni bilgiler edinmelerine katkı sağlayabileceği görülmektedir.

5.1.2. Farklı Eğitim yöntemlerinin çocuğun söz varlığına, yeni kelime öğrenimine etkisinin olup olmadığına ilişkin Sonuçlar ve Tartışma

Bu araştırmada materyallerle kelime ve kavram öğretiminin geleneksel kelime öğretimi yöntem ve taktiklerine göre daha çok etkili olduğunu sonucu ortaya çıkmaktadır. Uygulanan bu yeni yöntem ile kavram ve kelimelerin belirli sıklıkla tekrarlanması, o kelimenin öğrencinin söz varlığına bellekte yerleşmesi ve özellikle öğrencinin anlamlandırmakta zorlandığı kelimelerin, deyimlerin, atasözlerinin, bilinmeyen sözlerin de söz varlığı öğelerinin öğrenilmesini kolaylaştırdığı görülmektedir.

Çizgi film, animasyon sinema filmi ve dizilerle öğrencilerin söz varlığının zenginleştirilmesi, dünyadaki örneklerine göre ülkemizin literatürü açısından çok yeni bir araştırma alanı olması ve bulunan bulguların çok kıymetli bir değer arz etmesi açısından da önemlidir. Araştırmada, Türk eğitim sistemine göre ortaokul öğrencilerinin somut işlemler döneminden, soyut işlemler dönemine geçmesi kelime ve kavram öğrenirken görsel materyallerin etkisinin çok fazla olduğu görülmektedir. Ayrıca bu araştırmada ortaokul öğrencilerinin diğer yaş gurubu akranlarına göre animasyon film, çizgi film gibi görselleri daha fazla sevdiği, ilgiyle izledikleri görülmüştür.

5.1.3. Film ve Animasyon Filmlerin Öğrencinin Kelime Öğreniminde Kalıcı Olduğuna İlişkin Sonuç ve Tartışma

En önemli sonuçlardan biri de animasyon filmler kullanılarak kalıcı ve etkili kelime öğretiminin sağlanabileceği, bu yöntemin öğrencilerin söz varlığına etkisinin geleneksel yöntemlere göre çok daha fazla etkili olduğu görülmüştür. Bir başka sonuç ise bu alanda yapılan araştırmaların azlığı bu araştırmanın önemini daha fazla arttırmaktadır.

Yapılan araştırmada, görsel temaların, animasyon filmlerin eğitimde özellikle yeni kelime öğretiminde kullanılması sayesinde geleneksel eğitim sistemine göre gözle görülür bir artış olmuştur. Araştırmanın geneline bakıldığında en önemli sonucun öğrencilerin yeni kelime öğreniminde animasyon filmlerin çocuğa katkısının çok yüksek olduğu ve bu sistemin öğrencinin kelime öğreniminde söz varlığına etkisinin yüksek oranda olacağı görülmektedir

5.1.4. Değişen Eğitim Sisteminin Çocuğun Üstündeki Etkileri, Bulunan Sonuçlar ve Tartışma

Okullara akıllı tahta, tablet gibi teknolojik aletlerin girmesiyle, etkileşimli interaktif eğitimin giderek yaygınlaşmasıyla beraber eğitimcilerin kendilerini geliştirerek yeni oluşan bu eğitime adapte olmaları ile eğitim-öğretim kalitesinin her geçen gün artacağı düşünülmektedir.

Okullarda alışılmışın dışına çıkarak öğrencilere yeni bilgi ve kelimelerin öğretilmesi için çok farklı uygulamalar ve çalışmalar yapılmaktadır. Bu çalışmalar öğrenciler için zevk alarak, sıkılmadan, eğlenerek öğrenmeleri onların ilgilerini arttıran ve isteklerini uyandıran yeni bilgiler edinmelerine katkı sağlayabileceği görülmektedir. Başlıca eğitim sistemlerinin uygulanış biçimleri kısaca özetlenirse, yüz yüze eğitim, uygulamalı eğitim, tematik eğitim, uzaktan eğitim gibi söylenebilir. Gelişen teknoloji ile birlikte eğitim sistemi geleneksel eğitim yöntemlerinin dışına çıkarak etkileşimli eğitim sistemine kaymaya başlamıştır.

5.2. Öneriler

Bu bölümde araştırmanın sonuçlarına dayalı öneriler ve gelecek araştırmalara dayalı önerilerde bulunulmuştur.

5.2.1. Araştırmanın Sonuçlarına Dayalı Öneriler

Hayat boyu öğrenme, doğduğumuz andan başlayarak insan yaşamının sonlanmasına kadar devam eden uzun, emek verici, bilgilendirici, yorucu ve eğitimin her an yaşam ile iç içe

olduğu bir süreçtir. Ülkelerin eğitim sistemlerinin birbirlerinden çok farklı olması onların yaşadıkları sosyal, kültürel, ekonomik ve merkezi otoritenin koyduğu kurallar ve ilkeler çevresinde şekillenmektedir.

Yeni kelimeler öğrenmek ve onları hafızada kalıcı hale getirmek eğitim sistemiyle yakından ilgilidir. Bu tezin geneline bakıldığında eğitim sisteminde yeni kelime öğrenmede farklı yöntemlere gidilmesi gerektiği görülmüş ve birtakım öneriler ortaya çıkmıştır. Başlıca önerileri şu şekilde sıralayabiliriz;

Eğitim sisteminin bir an önce alışlagelmiş kalıplarından kurtulması gerekmektedir.

Tekdüze eğitim artık çağ gerisinde kalmıştır ve eğitimin çeşitlenerek zengin bir yelpazeye dönüşmesi düşünülebilir.

Hükümetlerin eğitim politikalarını daha da iyi uygulayabilmesi gerektiği ve öğrencilerin yeni kelime öğrenmede daha modern ve çağdaş eğitim planlarına ihtiyaç duyduğu görülmektedir. Bunların göz önüne alınması düşünülebilir.

Yeni kelime öğrenmede sadece Türkçe kelime dağarcığını geliştirmek için değil ülkemizde yıllarca verilen İngilizce öğreniminin daha etkin olabilmesi için bu tezde anlatılan metot ve başka yöntemler kullanılarak eğitime ve öğrenmeye farklı bir nefes ve çeşit getirilebilir.

Yurt dışı eğitim sistemleri karşılaştırılarak, konu ile ilgili çalışmalara ağırlık ve önem verilmesi gerekmektedir. Eğitimci ve öğretmenlerin alışılmışın dışında çok farklı sistemler kullanarak bilgiyi aktarmasının başarıyı pekiştireceği düşünülmektedir

Eğitimci ve öğretmenlerin konu ile ilgili daha çok desteklenmesi ve her öğretmene belirli bir bütçe ayrılarak yeni kelimeler türetme ve kelimelerin anlamlarıyla zihinde kalıcı hale gelmesi için oyun, film, sinema gibi veya farklı interaktif uygulamaların yaygınlaşarak devam etmesi önerilebilir. Tez konusunda olduğu gibi mutlaka görsel temaların kullanılmasının sağlanması yeni sözcüklerin öğrenilmesi açısından olumlu olacağı düşünülebilir. Anne, baba ve akran eğitimlerine önem vererek daha çok bilgi evleri, görsel temalı eğitimle, tiyatro, drama, film, animasyon ve belgeseller dâhil yan ürünlerin topyekûn eğitim sisteme dâhil edilmesi önerilebilir.

5.2.2. Gelecek Araştırmalara Dayalı Öneriler

Yeni kelimelerin öğretilmesi sürecinde daha çok interaktif kaynakların kullanılması önerilebilir. Animasyon film, çizgi film vb. araçların yeni kelime öğretilmesinde dikkat çekici bir yöntem olarak daha yaygın kullanılması gerektiği düşünülebilir.

Araştırma farklı yöntemler(Nitel, Karma) ile de araştırma konusu olabilir.

Araştırma uluslararası çapta yapılabilir. Araştırmaya velilerinde katılması sağlanabilir.

Dünyada yeni bilgi edinmek için kullanılan yöntem ve tekniklerin ülkemiz için mantıklı ve uygun olanlarının entegrasyonu sağlanabilir. Ülkemizde, ‘TÜBİTAK ‘ gibi kurumların daha farklı şekilleri özellikle eğitimde yeni şeyler öğrenilmesi ve geliştirilmesi için kurulabilir.

Hizmet içi eğitimlerin daha çok artırılması ve öğretmenlerin tam donanımlı hale gelmesi, günümüz eğitim sisteminin çeşitlenerek bilgilerin daha kalıcı hale gelmesi sağlanabilir. Konunun hassasiyeti göz önüne alındığında yapılacak eğitim planlarının üniversite öğretim üyelerinin de denetiminden geçirilmesi ve yeni kelime öğretiminde sözcük, hazine dağarcığının artırılması için farklı yöntemlerin üniversitelerimizin desteğiyle geliştirilmesi önerilebilir.

Daha çok görsellerin eğitim kurumlarında kullanılması, öğrencilerin beyinde vizyonların açılmasına, çeşitli simgelerin çağrışım yaparak daha fazla ve etkin öğrenme sağlanabileceği gelecek nesillerin günümüze göre çok fazla Inter aktif öğrenme yöntemlerini kullanması önerilebilir. Bu eğitimlerin bilimsel, teknolojik alt yapısını biran önce oluşturmak ve günümüzün teknolojisini üst noktalara çıkararak geliştirmek (ARGE) çalışmalarını geliştirmek için öğrencilerin daha bilinçli ve yeniliğe açık olmaları sağlanmalı ve bunun için farklı eğitim okullarının açılması önerilebilir.

KAYNAKLAR

- Akdağ, H., Meydan, A. (2008). *Sosyal Bilgiler Dersinde Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı, Özel Öğretim Yöntemleriyle Sosyal Bilgiler Öğretimi*, s(1). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık
- Alpar, D., Batdal, G. (2007). Eğitim Teknolojisinin Başlıca Amaçları. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, s.9-31
- Akçan, P. (2014). Türkçe Öğretiminde Sözcük Etkinlikleri, İlköğretim düzeyinde Araştırmalara İlişkin Bir Çözümleme. *Dil ve Edebiyat Dergisi*, s.43-67
- Akçay, A., Keray, B. (2018). *Dinleme, İzleme Eğitimi*, s(1). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Arpa, M. (2017). Gelişen Eğitim Teknolojilerin Eğitim Programlarına Etkisi, *Eğitim-Öğretim Araştırmaları Dergisi*, cilt: 6, s.3
- Altunyayan, A.(2019, 3 Mart). Bebeklikten gençliğe kadar gelişen sözcük dağarcığı. Web: <https://www.bilgiustam.com/bebeklikten-genclige-kadar-gelisen-sozcuk-dagarcigi/>
- Alkan, C. (2018). *Eğitim Teknolojisi*, s(1). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Aydın, S., Demir, T. (2014). *Öz-Düzenlemeli Öğrenme*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Bozkaya , M. (2001). Öğrenme Sisteminde Sembol Sistemleri. *Kurgu Dergisi*, Sayı.18 s.261-277
- Bursalı, H. (2014). *Çizgi Dizilerin, Öğrencilerinin Söz Varlığına Katkısı. Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Issue: 29, s. 60-74 Cilt/V.12
- Demir, C. (2016). Türkçe Eğitim-Öğretim Programları ve Kişisel Söz Varlığı. Afyon Kocatepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi, *Milli Eğitim Dergisi* sayı.210, s.142-161
- Demirci, S. (2015). İlk Okul 3. Sınıflarda Söz Varlığının Geliştirilmesi Üzerine Bir Araştırma. *Milli Eğitim Dergisi*, sayı.210, s.215-235

Dilidüzgün, Ş. (2014). Türkçe Öğretiminde Sözcük Öğretme Yöntemlerinin Yeterliliği.

Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi ISSN: 1308-9196. sayı.7, s.17

Doğan, B., Çoşkun, K. (2018). *Türkçe Öğretimi*, s(1). İstanbul: Lisans Yayıncılık

Esgin A, (2018). Yurt Dışında Yapılmış Söz Varlığı Çalışmalarının Yöntemleri Üzerine Bir Değerlendirme. *Milli Eğitim Dergisi*, s.190-210,

Hekim, M. (2019, 10 Şubat). Türkçe Yöntem ve Teknikler Öğrenme Alanı Dinleme,

İzleme. Web: <http://www.mehmethkim.com/turkce-yontem-ve-teknikler-ogrenme-alani-dinleme-izleme/>

Göçer, A. (2015). Türkçe Dersi Metin İşleme Sürecinde Bağlam Temelli Sözcük Öğretimi ve Etkin Sözcük Dağarcığı Oluşturmadaki İşlevi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*. Sayı, 3(1), s. 48-63

Göğüş, B. (1993). Türkçe Öğretimine Genel Bir Bakış ve İlköğretim Okullarında Türkçe Öğretimi ve Sorunları. *Türk Eğitim Derneği Yayınları Dergisi*. ISBN; 9 7 5 - 7 5 8 3, s. 0 1 - 4

Karatay, H. (2007). Kelime Öğretimi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, sayı.1, s.141-153

Koçkaya, Y.(2014). İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerine Klasik Yöntemlerle Verilmeye Çalışılan Kelime Öğretimi. (Yüksel Lisans Tezi). Erişim yeri Web: www.acikarsiv.gazi.edu.tr/File.php?Doc_ID=11775

Melanlıoğlu, D. (2008). Dil ve Kelime Öğretimi, *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. Cilt:5, s.30-45

Oruç, Ş., Teymuroğlu, B. (2016). Film Kullanımının Öğrencilerin Akademik Başarılarına Etkisi. *International Journal of Field Education*, c.2,s.2, s.92-106

Okur. A., Dağtaş, A. (2014). Ortaokula Yönelik Kelime Öğretimi Çalışmaları. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 2(4), s.66-84

Özden, Y. (2005). *Eğitimde Yeni Değerler*, s(6). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık

Öztürk, Z.K. (2010). Anadilin Önemi ve Anadilde Eğitim. *Eğitim Sen Yayınları*, s.5-29

- Pilavcı, H. (2014). 7-9 Yaş Arasındaki Türk Çocuklarında Kelime Çağrışımını Etkileyen Sosyo-ekonomik Değişkenler. *Biling Eğitim Yayınları*, sayı.68 s.183-208
- Takıl, N.B. (2015). Türkçe Dersi Öğretim Programına Göre 5-8 Sınıf Öğrencilerinin Kelime Servetlerini Geliştirmeye Yönelik Bir Değerlendirme. *Milli Eğitim Dergisi*, s.200-210
- Toker, M.M. (2003). Aktif Öğrenme. *Mevzuat Dergisi*, sayı.6, s.61
- Hekim, M. (2019, 10 Şubat). Türkçe Yöntem ve Teknikler Öğrenme Alanı Dinleme, İzleme. Web: <http://www.mehmethekim.com/turkce-yontem-ve-teknikler-ogrenme-alani-dinleme-izleme/>
- Tutkun, F.Ö., Aksoyalp, Y. (2010). 21. Yüzyılda Öğretmen Yetiştirme Eğitim Programının Boyutları. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, sayı.24, s.241-253
- Türk Dili Birimi Yayınları. (2018,25 Ağustos). Dil nedir? Web: <http://turk101.cankaya.edu.tr/Uploads/files/Dil.Pdf>
- Ünal, F.T., Bursalı, H. (2015). Çizgi Dizilerin 5-6. Sınıf Öğrencilerinin Söz Varlığına Katkısı. *Mustafa Kemal University Journal of Graduate School of Social Sciences*, sayı,29, s.60-74
- Uluğ, F. (2019, 1 Mart). İlk Öğretimde Teknoloji Eğitimi. *İnternet Makalesi*, Web: http://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/milli_egitim_dergisi/146/ulug.htm
- Ünal, F.T. (2015). Diziler ile Kalıp (ilişki) Söz Öğretimi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, sayı.12 s.69-83
- Temizkan, M. (2015). Söz Varlığının Gelişimi Açısından Çizgi Filmler Üzerine Bir Değerlendirme. *Milli Eğitim Dergisi* s.210, 2015
- Türk Dil Kurumu (TDK). (2005). *Türkçe Sözlük*, Ankara: TDK
- Yazar, S., Yazar, İ. (2018). Dinleme Öğretimi, s(1). İstanbul: Lisans Yayıncılık

EKLER

Ek.1 Anket Formu

Sevgili öğrenciler,

Aşağıda sizlere yönelmiş olduğum bu soruları dikkatli okuyarak samimi cevaplar vermenizi isteyeceğim.

Soruları yanıtlarken önce soruyu dikkatle okuyunuz. Sonra sorunun karşısında ya da altında bulunan yanıtlardan durumunuza en uygun gelenin başındaki kutucuğa (X) işaretini koyunuz.

Yardımlarınız ve sağladığınız katkı için şimdiden teşekkür ederim.

**TÜRKÇE ÖĞRETMENİ
ZEYNEP AYDOĞDU**

KİŞİSEL BİLGİLER

1. Adınız : .....
2. Soyadınız: .....
3. Yaşınız : .....
4. Cinsiyetiniz : ( ) Kız ( ) Erkek
5. Memleketiniz (Ailenizin): .....

AİLE BİLGİLERİ

6. Anaokuluna veya anasınıfına gittiniz mi?

- ( ) Evet ( ) Hayır

7. Babanızın öğrenim durumu nedir?

- ( ) Hiç okula gitmemiş ( ) İlkokul mezunu ( ) Ortaokul mezunu ( ) Lise ve dengi okul mezunu ( ) Y.Okul-üniversite mezunu ( ) Daha yüksek (Y.Lisans, doktora)

8. Annenizin öğrenim durumu nedir?

- ( ) Hiç okula gitmemiş ( ) İlkokul mezunu ( ) Ortaokul mezunu ( ) Lise ve dengi okul mezunu ( ) Y.Okul-üniversite mezunu ( ) Daha yüksek

9. Babanızın mesleği nedir? (Serbest mesleğin ismini noktalı yere yazınız.)

- ( ) İşçi ( ) Emekli ( ) Memur ( ) Çiftçi ( ) Serbest Meslek
.....

- ( ) Esnaf ( ) İşsiz

10. Annenizin mesleği nedir? (Serbest mesleğin ismini noktalı yere yazınız.)

( ) Ev Hanımı ( ) Emekli ( ) Serbest Meslek..... ( )
Memur

( ) Esnaf ( ) İşçi

11. Kendinizle birlikte kaç kardeşiniz?

( ) Kardeşim yok ( ) İki kardeşiz ( ) Üç ve daha
fazla

TELEVİZYON VE SİNEMA İZLEME DURUMU

12. Televizyon izleme sıklığınız nedir? (Günde kaç saatini televizyon izlemeye ayırırsın?)

( ) Hiç ( ) 0-1 saat ( ) 1-3 saat ( ) 3 saat ve fazla

13. Televizyonda çoğunlukla hangi tür programları izlersin?

( ) Çizgi Film ( ) Sinema Filmi ( ) Dizi Film ( ) Diğerleri

14. Ailece düzenli olarak sinemaya gider misiniz? (Gidiyorsanız, ne sıklıkla gidirsiniz?)

( ) Hiç ( ) Ara Sıra ( ) Haftada Bir

15. İzlediğin filmlerde anlamını bilmediğin bir sözcükle karşılaştığında ne yapıyorsun?

- ( ) Filmden sonra sözlükten anlamına bakıyorum.
- ( ) Kullanıldığı cümle içinden anlamını çıkarmaya çalışıyorum.
- ( ) Büyüklerime/öğretmenime soruyorum.
- ( ) Anlam vermeden atlıyorum.

16. Bir film izlerken, sık sık anlamını bilmediğin bir sözcükle karşılaşırsan ne yaparsın?

- ( ) Filmi izlemeyi bırakırım.
- ( ) İzlemeye devam eder, anlamaya çalışırım.

17. Bir filmde ortalama kaç tane anlamını bilmediğin sözcük çıkarsa, filmi genel olarak anlamaman zorlaşır?

( ) 0-10 Arası ( ) 10-20 Arası ( ) 20-30 Arası ( ) 30 ve Fazlası

18.İzlediğin filmlerden yeni öğrendiğin kelimeleri günlük hayatta kullanır mısın?

( ) Evet ( ) Hayır

19.Daha önce izlediğin bir filmde anlamını öğrendiğin bir kelimeyle başka bir yerde karşılaştığında o kelimeyi hatırlar mısın?

( ) Evet ( ) Hayır

Ek 2: Ön Test ve Son Testler (Buz Devri Kelime Formu)

Öğrencinin Adı ve Soyadı:

Şube:

Kod:

BD

Sevgili Öğrenciler;

Aşağıdaki listede geçen kelimeleri kontrol ediniz ve her kelime için şu işlemleri yapınız: Eğer kelimeyi ilk defa duyuyorsanız ya da anlamı hakkında hiç bir şey bilmiyorsanız **I. sütunda bilmiyorum'u X ile işaretleyiniz.**

Eğer kelimeyi daha önce duyduysanız ve anlamını hatırlayamıyorsanız **II. sütunda kelimeyi çağrıştıran bir kelimeyle ilişkilendiriniz.** Örneğin hunhâr kelimesini daha önceden duyduunuz ama anlamını hatırlayamıyorsunuz. Fakat ölüm ile ilgili, zâlim ile ilgili, acımasız ile ilgili bir şeyler hatırlattığını biliyorsunuz. Öyleyse hunhâr kelimesi ölümü, zalimi, acımasızı hatırlattığı için bu kelimelerle veya kelimelerin biriyle ilişkilendirebiliriz.

Eğer kelimeyi biliyorsanız **III. sütuna anlamını ya da anlamlarını yazınız** veya cümle içinde kullanınız.

Kelimeler veya Kelime Grupları	Bilmiyorum	Kelimeyi duydum,kullanıldığında anlayabilirim ancak tanım yapamam,şu kelimelerle ilişkilendirebilirim	Kelimeyi biliyorum, anlamını kendimce bir tanımla açıklayabilirim.
MAÇO			

İDOL			
PRENSİP			
FELSEFE			
SİPER			
METEOR			
VEGAN			
KOZMİK			
ASTEROİT			
SANSAR			

Kelimeler veya Kelime Grupları	Bilmiyorum	Kelimeyi duydum,kullanıldığında anlayabilirim ancak tanım yapamam,şu kelimelerle ilişkilendirebilirim	Kelimeyi biliyorum, anlamını kendimce bir tanımla açıklayabilirim.
İRONİK			
VİZYON			
TELLAL			
TEZEK			
SİNSİ			
KOZMOZ			
NIKEL			

MANYETİK			
ASTRO FİZİK			
YAZIT			
KUNDAKÇI			
AKADEMİK			
TEORİ			
MEDİTASYON			
LAMA			
AKUPUNKTUR			
TAHRİK			
TAKVİYE			
MADARA			
KEHANET			

Ek. 3: Ön Test ve Son Testler (Evliya Çelebi Kelime Formu)

Öğrencinin Adı ve Soyadı:		
Şube:	Kod:	EÇ

Sevgili Öğrenciler;

Aşağıdaki listede geçen kelimeleri kontrol ediniz ve her kelime için şu işlemleri yapınız: Eğer kelimeyi ilk defa duyuyorsanız ya da anlamı hakkında hiç bir şey bilmiyorsanız **I. sütunda bilmiyorum'u X** ile işaretleyiniz.

Eğer kelimeyi daha önce duyduysanız ve anlamını hatırlayamıyorsanız **II. sütunda kelimeyi çağrıştıran bir kelimeyle ilişkilendiriniz.** Örneğin hunhâr kelimesini daha önceden duyduunuz ama anlamını hatırlayamıyorsunuz. Fakat ölüm ile ilgili, zâlim ile ilgili,

acımasız ile ilgili bir şeyler hatırlattığını biliyorsunuz. Öyleyse hunhâr kelimesi ölümü, zalimi, acımasız hatırlattığı için bu kelimelerle veya kelimelerin biriyle ilişkilendirebiliriz.

Eğer kelimeyi biliyorsanız **III. sütuna anlamını ya da anlamlarını yazınız** veya cümle içinde kullanınız.

Kelimeler veya Kelime Grupları	Bilmiyorum	Kelimeyi duydum,kullanıldığını da anlayabilirim ancak tanım yapamam,şu kelimelerle ilişkilendirebilirim	Kelimeyi biliyorum, anlamını kendimce bir tanımla açıklayabilirim.
KATMAN			
KÜFE			
TASVİR			
EFSANE			
ÇEVİK			
MUAZZAM			
SEYYAH			
ARŞİV			
KUDRET			
VEZİR			

Kelimeler veya Kelime Grupları	Bilmiyorum	Kelimeyi duydum,kullanıldığında anlayabilirim	Kelimeyi biliyorum, anlamını kendimce bir tanımla açıklayabilirim.
---------------------------------------	-------------------	--	---

		ancak tanım yapamam,şu kelimelerle ilişkilendirebilirim	
ŞEBEKE			
NANOTEKNOLOJİ			
GENETİK			
MİKROBİYLOJİ			
ASİT			
ORGANİZMA			
ENFEKSİYON			
HİPNOTİZE			
İTAAT			
ARKEOLOJİ			
SABİ			
GAZAP			
REŞİT			
AVANS			
TERE			
MEVKİ			
İSKELE			
ÂLEM			
BAKİ			
DENEK			

ÖĞRENCİNİN ADI VE SOYADI:

ŞUBE:
GST

KOD:

I. Aşağıdaki kelimeleri inceleyerek tanımını veren ya da anlamca en yakın olan şıkkı işaretleyiniz.

1.MAÇO

A) Zengin ama kaba saba erkek   B) İşinde lider kimse   C)Dövüş sporuyla ilgilenen kimse

2. PRENSİP

A)Vazgeçemediğimiz alışkanlıklarımız
B) İlke,amaç ve kurallarımız
C)Hedefimize doğru emin adımlarla ilerlemek

3.SANSAR

A)Yosun   B)Psikopat   C)Kürkü çok değerli, etçil bir hayvan

4.VİZYON

A)Hayal   B)Varılmak istenen nokta   C)Sahip olduğumuz her şey

5.KEHANET

A)Bir olayın gerçekleşeceğini önceden bilme
B)Rüya
C)Üstün yeteneklere sahip kişi

6)ARŞİV

A)Eski,tarihi dosya   B)Kütüphane   C)Belgelerin depolandığı, saklandığı alan

7.ORGANİZMA

- A)Gözle görülemeyen canlılar
- B)Canlı bir varlığı oluşturan organların tümü
- C)Vücuttaki bir organımız

8.ENFEKSİYON

- A)Oluşan bir yararının bakımı
- B)Vücutta mikropların genel olarak yayılması
- C)Bir ilacı enjektörle vücuda verme

9)HİPNOTİZE

- A)Bir yöneticinin emrinde olmak
- B)Rüya
- C)Çeşitli yollarla sağlanan bir tür uyku

10)MEVKİ

- A)Makam
- B)Yer
- C)Yetki

SİPER
TAHRİK
REŞİT

SİNSİ
LAMA
ALEM

YAZIT
ÇEVİK
KUDRET

VEZİR

Yukarıdaki her kelimenin tanımı aşağıdaki cümlelerde verilmiştir. Sizin yapacağınız, cümlelerin karşısındaki parantez içindeki noktalı (.....) yerlere yukarıdaki kelimeleri doğru şekilde yerleştirmektir.

11) Kötülük yapan, kötülük yaparken gizlenen ve kurnaz davranan.

(.....)

12) Korunulacak, arkasına, altına, içine saklanılacak yer.

(.....)

13) Çok çabuk ve kolay davranabilen.

(.....)

- 14) Kraliyet sistemiyle yönetilen ülkelerde, kraldan sonra en üstün görevli.
(.....)
- 15) Çevresi kabartmalı, içinde yazı olan taş.
(.....)
- 16) Yetişkin, akıllı, doğru yol tutan kimse.
(.....)
- 17) Deveden küçük, hörgücü olmayan, uzun tüylü bir hayvan.
(.....)
- 18) Bir kimseyi kötü bir iş yapması için kışkırtmak.
(.....)
- 19) Dünya, cihan.
(.....)
- 20) Yetenek, güç.
(.....)

TELLAL
İTAAT

TEZEK
İSKELE

TAKVİYE

MUAZZAM

Aşağıdaki cümlelerdeki boşluklara yukarıdaki kelimelerden uygun düşeni yerleştiriniz.

- 21) Padişah, kızının evleneceği haberini halka duyurması için ..... çağırıldı.
- 22) Verimi artırmak için, çiftçiler tarlalarına ..... döker.
- 23) Vapur, yolcularını bırakmak için .....ye yanaştı.
- 24) Şehrin girişinde ..... bir yapı bizi karşıladı bizi.
- 25) Allah'ın emirlerine karşı gelmemeli, ... etmeliyiz.
- 26) Olay yerine ulaşan polis memuru, mücadelede yetersiz kalınca ..... güçleri oraya çağırıldı.

Ek.5 İzinler

Evrak Tarih ve Sayısı: 12/04/2018-E.5496

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Etik Kurulu

Sayı : 61923333/050.03/
Konu : ZEYNEP AYDOĞDU

ZEYNEP AYDOĞDU

İlgi : Zeynep AYDOĞDU 26/03/2018 tarihli ve 0 sayılı yazı

Üniversitemiz Etik Kurulu Başkanlığının 11.04.2018 tarihli ve 82 sayılı toplantısında alınan 24" nolu karar örneği ekte sunulmuştur.
Bilgilerinizi rica ederim.

Prof.Dr. Haluk SELVİ
Etik Kurulu Başkanı

24- Zeynep AYDOĞDU'nun "Çocuğa Hitap Eden "Animasyon) Sinema Filmlerinin Ortaokul Öğrencilerinin Söz Varlığına Etkisi" başlıklı çalışması görüşmeye açıldı.

Yapılan görüşmeler sonunda; Zeynep AYDOĞDU'nun "Çocuğa Hitap Eden "Animasyon) Sinema Filmlerinin Ortaokul Öğrencilerinin Söz Varlığına Etkisi" başlıklı çalışmasının Etik açıdan uygun olduğuna oy birliği ile karar verildi.

Evrakı Doğrulamak için : <http://193.140.253.232/envision.Sorgula/BelgeDogrulama.aspx?V=BEBV48Y45>

Etik Kurulu Esentepe Kampüsü 54187 Serdivan SAKARYA / KEP Adresi:
sakaryasiuniversitesi@hs01.kep.tr
Tel:0264 293 30 00 Faks:0264 293 30 31
E-Posta :ozelkalem@sakarya.edu.tr Elektronik Ağı :www.sakarya.edu.tr

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. Maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

T.C.
BAHÇELİEVLER KAYMAKAMLIĞI
İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 23023650/100/7840966
Konu: Anket

18/04/2018

KAYMAKAMLIK MAKAMINA
BAHÇELİEVLER

İlgi: Şehit Mahir Ayabak İmam Hatip Ortaokulu Müd.nün 16/04/2018 gün ve 7699533 sayılı yazısı.

İlçemiz Şehit Mahir Ayabak İmam Hatip Ortaokulu Türkçe öğretmeni (T.C:20057505082) Zeynep AYDOĞDU'nun, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi olduğundan, öğretmen olarak görev yaptığı okulun öğrencilerine, ekte belirtilen animasyon sinema filmi izletilerek, bununla ilgili sözcük çalışması yapılması ve öğrenci tanıma anketi uygulanması konularında Yüksek Lisans tezi için çalışma yapma talebi Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde Olurlarınıza arz ederim.

Hikmet Feridun AKSU
İlçe Milli Eğitim Müdür V.

OLUR

<.../.../.....>

İlker ARIKAN
Bahçelievler Kaymakamı

ÖZGEÇMİŞ VE ESERLER LİSTESİ

Adı ve Soyadı: Zeynep AYDOĞDU

E-Posta: zynpzngn@gmail.com

ÖĞRENİM DURUMU

Lisans: Sakarya Üniversitesi Türkçe Öğretmenliği Bölümü

GÖREVLER

Görev Ünvanı	Görev Yeri	Yıl
Öğretmen	İstanbul/Pendik Uluslararası Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi	2012
Öğretmen	Pendik Merkez İmam Hatip Ortaokulu	2014
Öğretmen	İstanbul/Bahçelievler'de Yunus Emre İmam Hatip Ortaokulu	2016
Müdür Yardımcısı	Bahçelievler Şehit Mahir Ayabak İmam Hatip Ortaokulu	2017

ESERLER

A.Uluslararası Hakemli Dergide Yayımlanan Makaleler: Yabancı Dil Olarak Türkçede Kelime Öğretimi Üzerine Bir Durum Tespiti: Suriyeli Ortaokul Öğrencilerine Türkçe Öğreten Öğretmenler Örneği, *Uluslar arası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenim Dergisi*, Yıl,2019, c.2, s.2, say.152-164, Zeynep AYDOĞDU